

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee
Väike-Maarja
uudised
ka <http://eesti.delfi.ee>

Nr 7 (275)

AUGUST 2017

TASUTA

Ole koos meiega: [facebook](#)

Veel silmanurgast säratab
september kollast päikest.
„Nüüd kooli! Kooli!“ äratav
ta iga suurt ja väikest.

Ellen Niit

Õppeaasta avaaktused

Väike-Maarja Gümnaasium ja Õppekeskus

2017/2018. õa algab 1. septembril 2017. a kell 9.00 Väike-Maarja gümnaasiumis klassijuhatajatunniga. **Kell 10.00** toimub Väike-Maarja seltsimajas gümnaasiumi ja õppekeskuse aktus.

Õpilasiiniid väljuvad 1. septembri hommikul tavapärasest tund aega hiljem. Tagasi sõidavad õpilasiiniid kell 11.30.

Kiltsi Põhikool

Kiltsi Põhikoolis algab uus kooliaasta **1. septembril kell 9. 00** aktusega.

Õpilasiiniid väljuvad 1. septembri hommikul tavapärasest 1 tund hiljem. Buss tagasi kell 11.45.

Simuna Kool

Õppeaasta algab **1. septembril kell 9.00** Simuna koolimajas klassijuhatajatunniga ja jätkub Simuna rahvamajas kell 10.00 aktusega.

Väike-Maarja Muusikakool

Avaaktus esmaspäeval, **4. septembril kell 18.00** Väike-Maarja seltsimajas.

Huvitavat, rõõmsat ja tegusat õppeaastat!

Elektrilevi uuendas Väike-Maarja ja Rakke alajaamu

Elektrilevi rekonstrueeris Väike-Maarja ja Rakke alajaamad, mis varustavad elektriga peamiselt Väike-Maarja, Tamsalu ja Rakke valdade elanikke. Investeeringu maksumus oli 2,4 miljonit eurot. Parema elektrivarustusega on nüüd piirkonna 8530 majapidamist ja ettevõtet.

Väike-Maarja alajaam oli ehitatud 1981. aastal, Rakke aga juba 1959. aastal. Mõlema alajaama puhul vajasisid uuendamist jaotusseadmed.

Lisaks parandati ka alajaamade väljanägemist – kaasaegsed seadmed said asukoha värskest valminud hoonetes.

„Vanad seadmed vajasisid väljavahtamist ja kaasajastamist,“ põhjendas Elektrilevi mahukate investeeringute vajadust ehitusosakonna juhataja Kristo Külljastinen, „Uued seadmed võimaldavad alajaama kaugelt juhtida ning tänu automaatika lahendustele rikke-

kohti kiiremini ja täpsemalt tuvastada,“ lisas Külljastinen.

Väike-Maarja alajaama ehitustöid tegi ABB AS, Rakke alajaama uuendas AS Merko Ehitus Eesti.

Piirkonna elektrivarustuse parandamine aga jätkub. 9. augustil määras Väike-Maarja Vallavalitsus projekteerimistingimused AS Elering Väike-Maarja alajaama ehitiste rekonstrueerimise projekteerimiseks.

Projekteerimistingimused on määratud Väike-Maarja 110 kV alajaama uue jaotus- ja juhtimiseadmete hoonne ja rajatiste ehitusprojekti koostamiseks. Projekti käigus lahendatakse elektripaigaldiste ja õhuliinide ümberpaiknemine.

Projekteerimisel juhendatakse lähteülesandest „Väike-Maarja 110 kV jaotla rekonstrueerimine ja Ebavere Graanul OÜ liitumine“.

XII noorte laulu- ja tantsupidu „Mina jään“

Väike-Maarja Gümnaasiumi esindus üldlaulu- ja tantsupeo rongkäigus.

Foto: Heili Nõgene

Väike-Maarjas käib
Konsumi kauplusehoone
ehitus täie hooga.
Pildil on ehitustööde seis
18. augustil.

Foto: Ilve Tobreluts

Kaarli Matkaleib on 2017. aasta parim pagaritood

Võrus toimunud XXVI Eestimaa Talu-päevadel pärjati konkursi «Parim talutoit 2017» üldvõitjaks Andre farmi juust Andre Grand Old. Lisaks üldvõitjale selgitati välja ka parim lihatoode, jook, piimatood, pagaritood, tervisetoode ja maius.

Parimaks pagaritooteks tunnistati Kaarli Matkaleib.

Kõrge tunnustus tuli Kaarli talu pagaritoodetele juba teist aastat. Eelmisel aastal tunnustas Eestimaa Talupidajate Keskliit konkursi “Parim Talutoit 2016” võitjaid Jänedal Talupäevadel. Tookord pälvis parima pagaritoota nimetuse Kaarli talus Kadri Kopso valmistatud **Kaarli Seemnekrõps. Seekord avaldas hindamiskomisjonile muljet ja pakkus meeldivaid maitseelamusi Kaarli Matkaleib.**

Parima talutoidu konkursil osales paarikümme pagaritoodet. Hindamine toimus pimedegustatsiooni meetodil. Žürii hindas nii toodete maitseid, pakendeid, tootjate äriplaane kui ka tootearendust ja turunduse ideid.

Konkursi üks peamisi eesmärgi on tunnustada talutootjate tööd ja viia nende erilised tooted ka tarbijateni.

Kaarli talu perenaise Kadri Kopso sõnul sündis nende uus pagaritood väga heas koostöös Väike-Maarja gümnaasiumiga. Algklasside lastevanemad tekkis mõte, et lapsed võiks kevadistele matkadele ja ekskursioonidele tavapäraste saiakeste asemel kaasa saada midagi hoopis tervislikumat.

Kadri pidas siis nõu kooli meditsiiniõega, et mis see õigupoolest võiks olla ja mida peaks sisaldama ning nuputaski välja uue toote retsepti.

Kaarli Matkaleib on traditsioonilise juuretisega leivataignast valmistatud koorikleib, milles on kasutatud Kaarli

talu enda täisterarukkijahu. Just juuretise kasutamine eristab matkaleiba teistest koorikleibadest ja teeb erilisemaks. Taignast tehakse pallikesed ja surutakse need lapikuks, pärast küpsemist lõigatakse pooleks – siit tuleb leivakeste eriline kuju.

Matkaleiba testis ka gümnaasiumi õpilasesindus, kes tunnistas selle väga maitsevaks ja jäi igati rahule. Nii sündiski Kaarli Matkaleib.

Lapsevanem Allan Alt: „Varem anti lastele väljasõitudele kaasa pirukaid ja minipitsasid e saialaadseid tooteid. Panime oma peres tähele, et alati toodi poolikuid ja vähenäritud tooteid koju tagasi ning sellest tekkis mõte, et midagi tuleks muuta. Klassi koosolekul saigi sellest siis korduvalt vesteldud ning meie pere meeldivaks üllatuseks olidki sündinud Matkaleivakesed, mis meie laste arvates olid väga maitavad ja kojutoomiseks ei jäänud enam midagi alles. Suur tänu kõigile, kes selle leivakese sünnis „süüdi“ on!”

Kaarli Matkaleiba saab praegu osta

Kaarli Matkaleib.

Õpilastele matkaleibu kaasa tehes pandi nende vahele toorjuustu, poolsuitsuvorsti ja salatileht ning pakiti hamburgeripaberisse ning nii mõnigi nimetas neid hamburgeriteks. Foto: 2 x Kadri Kopso

Kaarli talust ja Väike-Maarja taluturult, aga neid sai maitsta ka näiteks Viru Folgil.

Kadri sõnul on plaanis matkaleiba edaspidi ka pakendada. Saadi ju parima pagaritoota tunnustusega kaasa vastavad klepsumärgid, mis tuleks kasutusse võtta.

Ilve Tobreluts

Väike-Maarja alajaam. Foto: Ilve Tobreluts

Vallavanema kuu

Ritsikate õhtune viiulisirin on muutunud eriti hoogsaks ning hommikuti on raske kasteselt murult kuiva sussiga tuppa tagasi jõuda. Sügise lähenemisest leidub killukesi igal pool. Tundub, et suve nagu ei märganudki. Kuhu jäid see pikk soe periood, lõõskav päike ning mitmed suvepäevi ja -õhtuid ilmestavad traditsioonilised üritused? Tegelikult olid ju nad kõik kenasti olemas, lihtsalt, kas meil endal oli aega neid märgata. Koolide lõpupeod, jaanituli, peretalude päev, orellifestivalid, Ebavere Kange triatlon, laste malevasuvi, noorte laulu- ja tantsupidu, „unustatud mõisa“ päevad, külade kokkutulekud, ratsavõistlused, Pandivere rattaralli, rukkimaarjapäev ning paljud teised üritused.

Vallavalitsuse jaoks oli see suvi veidi erilisem, kuna oli vaja saavutada parimatel võimalikel tingimustel kokkulepped ehitajatega kahe olulise projekti (Väike-Maarja esmatasandi tervisekeskuse ja avaliku ruumi väljaarendamine) teostamiseks. Ka vallavolikogul oli vaja juulikuus kokku tulla, et teha volikogu pädevuses vajalikke otsuseid protsessidega edasi liikumiseks. Mõnes mõttes teeb avalik hankemenetlus koos kõigi võimalike kohustuslike tähtaegadega ja vaidlustusvõimalustega menetlused aeganõudvaks ja kohmakaks. Kuid teisest küljest on tagatud piisav läbipaistvus ja võrdsed võimalused kõikidele ehitusfirmadele. Viimastel aastatel on Väike-Maarja vallavalitsus teostanud kõik olulisemad hanked avalikus internetikeskkonnas – riigihangete registris. See lihtsustab tegutsevatel ettevõtjatel info kättesaadavust ja otsuste läbipaistvust.

Väike-Maarja vallavalitsus korraldas teistkordselt avaliku ehitushanke „Väike-Maarja esmatasandi tervisekeskuse arendamine“ teostamiseks 9. juunil. Esimene hange tühistati, kuna oli ainult üks pakkuja ning selle tõttu ei olnud võimalik saada võrreldavaid tulemusi. Uue hanke pakkumuste esitamise tähtajaks laekus kaks pakkumust: AS Eviko pakkumus maksumusega 1,11 miljonit eurot ja OÜ BauEst pakkumus maksumusega 1,23 miljonit eurot. Esimeses hankevoorus oli AS Eviko pakkumus 1,17 miljonit. Pidades nõu ka vallavolikoguga otsustati ehitusleping

parima pakkujaga sõlmida. Rahandusministeeriumilt on võimalik saada 630 000 eurot toetust meie tervisekeskuse valmimiseks. Lähiajal piiritletakse Pikk 8 ehitusala ning ehitus algab augusti lõpus ja hoone on plaanis valmis saada 2018. a juulis.

Ka teise pikalt planeeritud projektiga („Väike-Maarja keskosa avaliku ruumi väljaehitamine“) tekkis vajadus korraldada kaks avatud riigihanget. Esimeses hankevoorus tekkis vaidlus ning Rahandusministeeriumi riigihangete vaidlustuskomisjon andis õiguse vaidlustuse esitanud ettevõtjale. Kuna kohustuskaik oleks võtnud aastaid, siis tühistati kõik pakkumused ja Väike-Maarja vallavalitsus korraldas teise avaliku ehitushanke juuni alguses. Pakkumuste esitamise tähtajaks laekus kolm pakkumust: AS Antaates/AS Eesti Teed ühispakkumus 1,596 miljonit eurot, AS Lemminkäinen Eesti 1,599 miljonit eurot ja OÜ RTS Infraehitus/AS Ehitusfirma Rand ja Tuulberg ühispakkumus 1,620 miljonit eurot. Vallavalitsusel on nüüdseks sõlmitud ehitusleping AS-ga Lemminkäinen Eesti, kuna kõikide dokumentide kontrollimisel osutus just tema edukamaks pakkujaks. Avaliku ruumi väljaehitamise oluline tugi on võimalik saada ka Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest (summas kuni 935 000 eurot). AS Lemminkäinen Eesti planeerib reaalse ehitustegevusega alustada 4. septembril ning lõpp on kavandatud 2018. a juulis.

Ka käesoleval aastal on EAS-is avatud taotlusvoor, mille abil on võimalik tõsta piirkondlikku konkurentsivõimet ning arendada ettevõtluskeskkonda. Maakonnas on erinevate projektide prioriteetidid paika pandud ning loodan, et meie heal naabril Rakke vallal on kohtuskäimise kõrval piisavalt aega, et kokku kirjutada ja esitada edukas projekt Emumäe arendamiseks. Tähtajaks on 25. september ning Lääne-Viru maakonnas jaotatakse seekord 6,75 miljonit eurot. Juhul, kui Rakke vald esitab korraliku projekti ning Emumäe turismipotentsiaal kasutatakse ära, siis on see oluline laiale piirkonnale. Tallinnast vaadates võib-olla ei viitsita sõita ainult Kiltsi Kaardilossi. Kuid kui lisaks Kiltsi Kaardilossile on olemas väljaarendatud Emumägi, Võivere Tuulik,

Puhta Vee tee-mapark või mõni muu emotsioone pakkuv külaskoht, siis on ka tallinnlastel otsust oluliselt kergem teha. Lisaks on Emumäel planeeritud, et aastaringset tööd leiavad kuus inimest ning iga töökoht tähendab vähemalt üht paremini toimetulevat perekonda.

Haldusreformi valguses on minult mitu korda küsitud, et kas Väike-Maarja vald on mures nn Piibe valla teema pärast. Lihtne vastus on, et tegelikult ei ole. Kõige „hullem“, mis Väike-Maarja vallaga täna juhtuda saab, on ju see, et me jääme edasi piisavalt suureks ja tugevaks Väike-Maarja vallaks. Haljala ja Vihula vallad ühinevad, kuid ka sellisel juhul on nende elanike arv meie omast väiksem. Ühinenud Haljala vald ligikaudu 4350 elanikku ja Väike-Maarja vald 4450 elanikku. Lihtsalt mure on pigem see, et juhul kui meile ikkagi liidetakse Rakke vald juurde, siis oleks olnud tark teha seda läbi vabatahtliku protsessi. Sellisel juhul me oleksime täpselt samas kohas, kuid 750 000 eurot rikkamana. Ega ainult raha rikkaks ei tee, sest omavalitsuses on ka suhted olulised. Avatud juhtimine, otsuste läbipaistvus ja põhjendatus on olulised väärtused ning see suurendab kindlasti identiteeditunnet oma koduvallaga. Suurema piirkonna puhul tuleb läbi mõelda ka uus juhtimisstruktuur ning ülesannete jaotus. Isiklikult on kahju ka sellest, et juhul kui sarnaselt Väike-Maarja vallavolikogule oleks Rakke volikogu valinud nn vabatahtliku ühinemise tee, siis oleksime suure tõenäosusega saanud juba käesoleval aastal analüüsida läbi ühised arenguperspektiivid ja võimalused. Lisaks oleks suure tõenäosusega toetanud nii Rakke kui ka Väike-Maarja valda EAS juhtimisauditi koostamisel,

„Algajad jahilaskjad“ Pandivere piirkonnast. Foto: Tiia Uudeberg

ehk meil oleks olemas juba ekspertide soovitusel, kuidas võiks näha välja arukas organisatsioon juhtimisstruktuur ning uuel valitaval volikogul oleks sellele hea toetuda oma otsuste tegemisel. Vastav taotlus sai EAS-le esitatud, kuid Rakke vallajuhtide 2016. a detsembri „kannapööre“ jättis meid toetusvõimalusest ilma. Väike-Maarja vald on jätkanud oma tegevust ning haldusreformi käik sõltub hetkel Riigikohtu otsustest. Pigem on oluline, et otsus saabuks kiiresti. See annab selge sõnumi kõikidele ja „õhulosse“ jääb vähemaks.

Suvi ja sport käib meie kliimavõetmes ka käsikäes ning meie valla tubli spordirahvas käis väga erinevatel võistlustel mõõtu võtmas. Rõõmu saab tunda meie kõieva meeskonna esikoha üle valdade mängudel, aga ka Vaido Rego poolt juhendatava Eesti U18 korvpallikoondise headest mängudest. Jätkuvalt venitab suu kõrvuni Ebavere Kange triatloni populaarsus ning koraldusmeeskonna tase. Ka Vao ratsavõistlused olid kolmepäevased ja osa-

võtjate arv rekordiline.

Arvan, et veidi vähe saavad tähelepanu investeringud sellisesse infrastruktuuri, mida väliselt ei näegi. Elekt-rilevi suur investering Väike-Maarja ja Rakke alajaamadesse 2 400 000 eurot on väga oluline elu- ja ettevõtluskeskkonna jaoks. Sellest saab aru tavaliselt siis, kui voolu ei ole ja TV ekraan tundideks tummaks jääb. Ka Pandivere Vesi OÜ-l õnnestus saada KIK toetust ligikaudu 170 000 eurot, mis läheb Simuna aleviku kanalisatsioonisüsteemi ning mille ehitus septembris algab. Triigi alevikus rekonstrueeriti KIK-i toel kaugküttesüsteemi kokku 112 000 euro väärtuses. Teede ja tänavate investeringud on kõigile nähtavad.

Kui nüüd terve pika suve seisnud koolibussid ennast vaikselt unest ülesse ärata, siis emadel ja isadel on juba viimane aeg ranitsate sisud uuendada või õppeaasta elurütm enne lähenevat tarkusepäeva läbi mõelda.

Kauneid sügis(mõtte)vilju kõigile!

Indrek Kesküla

Volikogu materjalid

Kokkuvõtte 29. juuni vallavolikogu istungil arutatust

Istungil osales 13 volikogu liiget. Puudusid: Tarmo Rebane, Teet Paju, Indrek Mägi, Ants Rikberg, Jüri Elmend ja Mall Lepiksoo.

Siret Stoltzen esitas täiendava arupärimise ja lisaküsimused 26.01.2017 vallavanemale esitatud arupärimisele.

1. Küsimuste lahendamise delegerimine

Ette kandis jurist-nõunik Peeter Rahnik.

Otsustati delegerida noorsootöö seaduse § 15² lõikes 1 kooli pidaja pädevuses antud küsimuste lahendamine Väike-Maarja Vallavalitsusele.

2. Väike-Maarja valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuse taotlemise ja kasutamise kord

Ette kandis arendusnõunik Katrin Selbak.

Otsustati kehtestada Väike-Maarja valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuse taotlemise ja kasutamise kord.

3. Väike-Maarja valla arengukava ja eelarvestrateegia 2018-2021 kin-nitamine, 1. lugemine

Ette kandsid vallavanem Indrek Kesküla ja rahandusosakonna juhataja

Maie Tiits.

Otsustati lõpetada 1 lugemine ning avalikustada valla arengukava ja eelarvestrateegia 2018-2021.

Kokkuvõtte 13. juuli vallavolikogu istungil arutatust

Istungil osales 14 volikogu liiget. Puudusid: Jüri Elmend, Teet Paju, Allan Alt, Ants Rikberg ja Mart Pruul.

1. Arupärimise vastamine

Vallavanem Indrek Kesküla vastas eelmisel volikogu istungil esitatud arupärimisele.

2. Väike-Maarja valla 2017. aasta 1. lisaelarve vastuvõtmine

Ette kandis rahandusosakonna juhataja Maie Tiits.

Otsustati võtta vastu Väike-Maarja valla 2017. aasta 1 lisaelarve: põhitegevuse tulud summas 151 450 eurot, põhitegevuse kulud summas 129 581 eurot, investeerimistegevus summas 312 849 eurot, finantseerimistegevus summas 280 000 eurot.

3. Koolieelsete lasteasutuste töötajate töötasu alammäärade kehtestamine

Ette kandis vallavanem Indrek Kesküla.

Otsustati kehtestada Väike-Maarja

valla hallatavate koolieelsete lasteasutuste töötajate töötasu alammäär.

4. Nõusoleku andmine hankelepingute sõlmimiseks

Ette kandis vallavanem Indrek Kesküla.

Otsustati anda vallavalitsusele nõusolek ehitustööde hankelepingute sõlmimiseks pärast vallavalitsuse poolt läbiviidud riigihangete edukate pakku-jate selgumist:

- projekti „Väike-Maarja esmatasandi tervisekeskuse arendamine“ teostamiseks summas kuni 1 114 000 eurot (koos käibemaksuga);

- projekti „Väike-Maarja keskosa avaliku ruumi väljaehitamine“ teostamiseks summas kuni 1 600 000 eurot (koos käibemaksuga).

5. Nõusoleku andmine laenu võtmiseks ja laenulepingu sõlmimiseks

Ette kandis vallavanem Indrek Kesküla.

Otsustati anda vallavalitsusele nõusolek korraldada 2017. aastal riigihange laenulepingu sõlmimiseks ning võtta investeringuprojektide finantseerimiseks laenu kuni 880 000 eurot. Laenulepingu tähtaeg ei tohi ületada kümnet aastat.

Uuenes mittetulundusliku tegevuse toetamise kord

Juulikuust kehtivad uus mittetulunduslikuks tegevuseks toetuse taotlemise ja kasutamise kord (vt <https://www.riigiteataja.ee/akt/405072017017>) ning uued taotlus- ja aruandevormid (vt <http://www.v-maarja.ee/?part=html&id=28>).

Uue korraga parandati ja täpsustati kehtiva korra sõnastust ning tehti korras mõned suuremad muudatused, sh lisati taotleja avalikes huvides tegutsemise nõue, täpsustati omafinantseeringu määra ning jäeti ära mitterahalise omafinantseeringu võimalus.

Endiseks jäid vallavalitsusele taotluste esitamise tähtajad:

- järgmiseks eelarveaastaks tegevustoetuse saamiseks jooksva eelarveaasta 15. oktoobriks;
- järgneva aasta esimeseks poolaastaks planeeritavate ürituste korraldamiseks üldjuhul jooksva eelarveaasta 15. detsembriks;
- jooksva aasta teiseks poolaastaks planeeritud ürituste ja ühistevõetuste korraldamiseks üldjuhul jooksva eelarveaasta 15. maiks;

- projektitoetuse saamiseks erinevatest fondidest ja programmidest rahastatavatele projektidele kogu eelarveaasta jooksul.

Erandjuhtudel, kui taotlust ei saanud põhjendatult esitada eelnimetatud kuupäevadeks, võib ühekordse toetuse taotluse esitada ka taotlustähtaegade vahelisel ajal. Toetust võib taotleda ja kasutada ainult nende tegevuste ja kulude osas, mida tehakse pärast taotluse esitamist. Toetuse mittesihotstarbelise kasutamise või toetuslepingu tingimuste muu rikkumise korral on vallavalitsusel õigus toetusleping üles öelda ja nõuda saadud toetuse kas täielikku või osalist tagastamist.

Palume edaspidi mittetulunduslikuks tegevuseks toetuse taotlemisel järgida kehtivaid tähtaegu ning kasutada uus taotlusvorm.

Lisainfo: arendusnõunik **Katrin Selbak** e-post katrin.selbak@v-maarja.ee telefon 329 5766

Elanike arv Väike-Maarja vallas 2017. aastal

1. juunil – 4449

Juuni- ja juulikuus oli saabunuid 18 ja lahkunuid 32.

31. juulil – 4435

Vallavalitsuse materjalid

(09.06, 14.06, 20.06, 28.06, 05.07,12.07, 14.07, 02.08, 09.08 vallavalitsuse istungid)

Maaküsimused

- Määrati Võivere külas Tuuliku katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa 95% ja ühiskondlike ehitiste maa 5%.
- Nõustuti Võivere külas asuva lao juurde maa ostueesõigusega erastamiseks OÜ-le Simuna Ivax 13 388 m² suuruse Kemikaali katastriüksuse moodustamisega vastavalt katastriüksuse plaanile; määrati maa sihtotstarbeks tootmismaa ja kinnitati ostueesõigusega erastatava maa maksustamishind.
- Moodustati Liivaküla külas Kaupo katastriüksuse jagamise tulemusena uued katastriüksused järgmiselt: 19,11 ha suurune Kaupo katastriüksus sihtotstarbega maatulundusmaa, 23 967 m² suurune Nurgataguse katastriüksus sihtotstarbega maatulundusmaa ja 18 889 m² suurune Metsaserva katastriüksus sihtotstarbega elamumaa.
- Moodustati Müüriku külas Tallika katastriüksuse jagamise tulemusena uued katastriüksused järgmiselt: 14 730 m² suurune Tallika katastriüksus sihtotstarbega elamumaa ja 3,63 ha suurune Möldri katastriüksus sihtotstarbega maatulundusmaa.

Projekteerimistingimused

- Määrati projekteerimistingimused elamu püstitamiseks Liivaküla külla Kaupo kinnistule.
- Määrati projekteerimistingimused OÜ-le Muhe Mesi PVC-halli ehitusprojekti koostamiseks Ebavere külas Morila kinnistul.
- Määrati projekteerimistingimused AS Elering Väike-Maarja alajaama ehitiste rekonstrueerimise projekteerimiseks Ebavere külas.

Ehitusload

- Väljastati ehitusluba Viking Holding OÜ-le maneeži püstitamiseks Vao külla Mineviku kinnistule.
- Väljastada ehitusluba talu abihoonelaiendamiseks hobusetalliks Eipri külas Adra kinnistul.
- Väljastati ehitusluba RP Auto-remont OÜ-le puurkaevu rajamiseks Müüriku külla Arli kinnistule.
- Väljastati ehitusluba Balti Puurkaev OÜ-le puurkaevu rajamiseks Pikevere külla Mäemõisa kinnistule.
- Väljastati ehitusluba OÜ-le Vao Agro sigalahoonelammutamiseks Vao külas Kaseoru kinnistul.
- Väljastati ehitusluba Väike-Maarja Vallavalitsusele multifunktsionaalse palliväljaku rajamiseks Simuna alevikku Lai tn 11.
- Väljastati ehitusluba OÜ-le Diner hoone lammutamiseks Vao külas Traktori kuuri kinnistul.
- Väljastati ehitusluba OÜ-le Balti Puurkaev puurkaevu rajamiseks Triigi külla Kulno kinnistule.

Kasutusluba

- Väljastati kasutusluba osahingule A&K Caritas hambaravikliiniku kasutamiseks pärast päikeseelektrijaama väljaehitamist Väike-Maarja alevikus Ravi tn 1a.
- Väljastati kasutusluba üksikelamu kasutamiseks Vao külas Põllusaare kinnistul.
- Väljastati kasutusluba reoveekanalisatsioonisüsteemi kasutamiseks Orguse külas Lilleoru kinnistul.

Kasustusteatis

- Väljastati kasustusteatis suvila kasutamiseks Pudivere külas Vahtra kinnistul.

Hanked

- Kuulutati välja lihtmenetlusega hange „Simuna multifunktsionaalse palliväljaku väljaehitamine“, kinnitati hankedokumendid ja moodustati hange läbiviimiseks komisjon.
- Kuulutati välja riigihanked avatud pakkumismenetluse vormis: „Väike-Maarja, Pikk tn 8 hoone rekonstrueerimine tervisekeskuseks“ ja „Väike-Maarja keskosa avaliku ruumi väljaehitamine“; kinnitati hankedokumendid ja moodustati hangete läbiviimiseks komisjon.
- Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Projekti juhtimisteenus Väike-Maarja tervisekeskuse arendamiseks“ e-pakkumismenetluse vormis, kinnitati hankedokumendid ja moodustati hange läbiviimiseks komisjon.
- Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Väike-Maarja aleviku tänava valgustussüsteemi rekonstrueerimine“; kinnitati hankedokumendid ja moodustati hangete läbiviimiseks komisjon.
- Kinnitati riigihanke „Väike-Maarja keskosa avaliku ruumi väljaehitamine“ edukaks pakkujaks Lemminkäinen Eest AS.
- Kinnitati riigihanke „Väike-Maarja, Pikk 8 hoone rekonstrueerimine tervisekeskuseks“ edukaks pakkujaks AS Eviko.
- Kinnitati lihtmenetlusega riigihanke „Simuna multifunktsionaalse palliväljaku ehitamine“ edukaks pakkujaks OÜ Kivipartner.
- Kinnitati lihtmenetlusega riigihanke „Väike-Maarja keskosa avaliku ruumi väljaehitamise omanikujärelevalve teostamine“ edukaks pakkujaks OÜ Sweco EST.
- Kinnitati lihtmenetlusega riigihanke „Väike-Maarja tervisekeskuse ehitustööde omanikujärelevalve teostamine“ edukaks pakkujaks ühispakkujad Pikk Silm OÜ ja Ösel Consulting OÜ.
- Kinnitati lihtmenetlusega riigihanke „Projekti juhtimisteenus Väike-Maarja tervisekeskuse välja arendamiseks“ edukaks pakkujaks OÜ Cumulus Consulting.

Sotsiaaltoetused

- Nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksimisega valla eelarve vahenditest kolmeteistkümnele taotlejale kokku summas 1210 eurot.
- Ei nõustunud sotsiaaltoetuse eraldamisega kolmele taotlejale.
- Eraldati Lääne-Virumaa Suurte Perede ühendusele suvekooli korraldamiseks toetust kuni 150 eurot.

Hoolekandeaustusse hooldamisele suunamine

- Suunati isik hooldusele Väike-Maarja Hooldekodusse alates 03.07.2017.

Kingi vastuvõtmine

- Otsustati võtta kinkena vastu eraisikule kuuluv korteriomand Väike-Maarja alevikus Pikk tn 11 majas.

Vallavara võõrandamine

- Otsustati müüa Simuna alevikus Pargi tänaval asuv korteriomand eraisikule.
- Otsustati müüa vallale kuuluv Parginurga kinnistu Ebavere külas osahingule Egsten Metallehitused.

Sotsiaalkorterid

- Eraldati taotlejatele Väike-Maarja alevikus Aasa ja Soo tänaval ning Simuna alevikus Pargi tänaval asuvad

sotsiaalkorterid.

Isikliku kasutusõiguse seadmine

- Otsustati seada tähtajatu tasuta isiklik kasutusõigus avaldaja kasuks vallale kuuluvale kinnistule Väike-Maarja alevikus Kolde tänava lõik 3, piirdeaia ja haljastuse rajamiseks ning korrashoidmiseks.

Eraüldhariduskoolide tegevuskulud

- Kehtestati eraüldhariduskoolide tegevuskulude katmisel osalemise tingimused.

Seisukoha andmine

- Nõustuti AS Vireen muudetud keskkonnakompleksloa ja keskkonnakompleksloa muutmise korralduse eelnõudega tingimusel, et AS Vireen paigaldab puurkaevule (PRK 0050728) ühe veemõõtja, mis muudab tootmiseks tarbitava vee kogused paremini ja üheselt mõistetavaks.
- Nõustuti Adven Eest AS Väike-Maarja katlamaja õhusaasteloa muutmise taotluse ja lubatud heitkoguste projektiga.

Hajaasustuse programm

- Kinnitati 2017. aasta hajaasustuse programmist taotletud toetussumma täismahus järgmistele taotlejale: Aaro Lahesalu, Siim Kesler, Tõnis Jairus, Monika Manninen, Ain Raam, Liis Danilas, Ennu Aoveer, Jaanus Viikberg, Kulno De Bakker.
- Kiideti heaks Orguse külas Lilleoru kinnistule kanalisatsioonisüsteemi rajamise projekti aruanne.

Puurkaevu asukoha kooskõlastamine

- Nõustuti majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevu rajamisega: Müüriku külla Arli kinnistule; Avanduse külla Kopli kinnistule; Triigi külla Kulno kinnistule; Pikevere külla Mäemõisa kinnistule; Määri külla Lilleoru kinnistule, Hirla külla Rukkilille kinnistule ja Kännuküla külla Tornimäe kinnistule.

Raha eraldamine reservfondist

- Eraldati reservfondist 2160 eurot Väike-Maarja alevikus paikneva tuletõrje veemahuti remonditöödeks.

Ühekordne toetus

- Eraldati Vao Ratsaklubi projektile „Ratsaspordipäevad VAO KARIKAS 2017“ toetust summas 498 eurot.
- Eraldati MTÜ Maarjakelluke projektile „Rahvatantsurühma Maarjakelluke 35. aastapäeva ja Aino Lukmani 80. juubeli tähistamine“ toetust summas 600 eurot.
- Eraldati mittetulundusühingu Meie Kilti projektile „Kilti laulu- ja tantsumemmede tegevuse 20. aastapäev“ toetust summas 330 eurot.

Projektitoetus

- Eraldati Mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski projektile „Võivere tuuliku sisustamine ühistegevuse korraldamiseks“ toetust summas 165 eurot.
- Eraldati Mittetulundusühingu Nelikand projektile „Nelja küla 6. külapäev“ toetust summas 160 eurot.
- Eraldati MTÜ Kotli Maja projektile „Kogukonnaköök Kotli majas“ projekti toetust summas 900 eurot.
- Eraldati Mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski projektile „Struve kaar – kohaliku kultuuripärandi ühendaja“ projektitoetust summas 1308 eurot.

- Eraldati MTÜ Kotli Maja projektile „Küttekollete uuendamine“ toetust summas 200 eurot.
- Eraldati MTÜ Kotli Maja projektile „Terav pliiats“ toetust summas 145 eurot.
- Eraldati MTÜ Väike-Maarja Mudeleihall projektile „Mudeleihalli renoveerimine“ toetust summas 1283 eurot.
- Eeraldati mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski projektile „Võivere tuuliku I ja II korruse rekonstrueerimine Struve kaare teemakeskuseks“ toetust summas 1996 eurot.

Ettevõtlustoetus

- Eraldati Arborem Projektid OÜ projektile „Metsataimede kasvatamiseks sobiva kasvuhoone ehitus“ toetust summas 2000 eurot.

Annetus Georg Lurichi fondi

- Eraldati annetust Sihtasutuse Eesti

Rahvuskultuuri Fond Georg Lurichi allfondi summas 500 eurot.

Katastriüksuste omandamine

- Otsustati osta viis kinnistu koosseisu kuuluvat katastriüksust: Ebavere kergtee T9-T13.

Kauni Kodu konkurs

- Otsustati kinnitada Väike-Maarja valla 2017. aasta Kaunis Kodu konkursi tulemused ja jagada auhinnafond – kinkekaardid 725 euro väärtuses – alljärgnevalt: perekond Vahemetsa kodu Kännuküla külas – 250 eurot; perekond Jaanseni kodu Eipri külas – 200 eurot; Lilian Rikkeni kodu Väike-Maarja alevikus – 100 eurot; Kerli Võrno ja Are Ilvese kodu Väike-Maarja alevikus – 75 eurot; perekond Ellami kodu Raeküla külas – 75 eurot ja Aili Kepsi kodu Kännuküla külas – 25 eurot.

LEADER-programmi projektitaotluste info

Mittetulundusühing PAIK (Laekvere, Rakke, Väike-Maarja ja Tamsalu vald) võtab vastu projektitaotlusi lähtudes Maaeluministri 23. oktoobri 2015. a määrusest nr 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus“ ja „Pandivere koostööpiirkonna arengustrateegiast 2014-2020“ ning 2017. a rakenduskavast.

Meetme nr	Strateegia meetme nimetus	Kavandata v eelarve	Projektitoetuse taotluste vastuvõtuaeg	Projektitoetuste hindamise aeg
1.1	Tärvav Pandivere	67 000	16.-19. oktoober	1. november
1.2	Kasvav Pandivere	150 000	6.-9. november	19. november
1.4	Puhav Pandivere	43 000	3.-6. oktoober	15. oktoober
2.1	Kodupaik Pandivere	150 000	20.-23. november	11. detsember

Infopäevad toimuvad
4.09 – Laekvere vallamajas
11.09 – Väike-Maarja vallamajas
18.09 – Rakke vallamajas
25.09 – Tamsalu vallamajas
13.10 – Muugas
Kõikidel infopäevadel toimub kell 9-14 projektitaotlejate nõustamine ja kell 14-16 infoseminar.
Soovitame eelregistreeruda: e-post paik@pandivere.eu või www.pandivere.eu
Taotluste esitamine toimub e-prias.
Täiendav informatsioon tel 5308 8077 ja 322 8449 ning www.pandivere.eu

Toetus esmakordselt esimesse klassi õppima asuvatele lastele

Kõigile Väike-Maarja vallas asuvate koolide esimesse klassi esmakordselt õppima asuvatele lastele makstakse, olenemata nende elukohast, toetust 50 eurot koolitarvete ostmiseks.
Eelduseks on, et laps on registreeritud Väike-Maarja, Simuna või Kilti kooli esimese klassi õpilaseks.

Vallavalitsus väljastab 50 euro suuruse kinkekaardi, millega saab koolitarbeid osta Väike-Maarja koolitarvete kauplusest (Simuna mnt 4).
Kinkekaarte väljastab vallavalitsuse lastekaitsespetsialist Tiia Kaselo, tel 329 5762.

Üleskutse leidmaks Väike-Maarja Kaitseliidu jaoskonna ja Omakaitsega seotud materjale

Head inimesed!
Väike-Maarja muuseum kogub Väike-Maarja Kaitseliidu ennesõja-aegset ja Väike-Maarja Omakaitsega seotud materjali. Kui kellelgi leidub teemasse puutuvaid dokumente, fotosid, esemeid ja mälestusi, võtke palun ühendust Väike-Maarja muuseumiga, tel 326 1625.
Väike-Maarja Kaitseliidu jaoskond asutati 11. novembril 1918. Jaoskonna esimeseks ülemaks oli alamleitnant

Andres Allast. Järgnevalt olid Väike-Maarja Kaitseliidu ülemateks Johan Laberg ja Richard Jaan Kaselaan. 1925. aasta lõpus loodi Väike-Maarja Naiskodukaitse, mille ülemaks oli Elsa Kotli. Väike-Maarja Kaitseliit likvideeriti 1940. aasta juuni lõpus. 1941. aasta augustis loodi Väike-Maarjas ja ka mujal Eestis Omakaitse. Väike-Maarja Omakaitse eksisteeris kuni septembrini 1944, mil Saksa vägede taandumisel Omakaitse liikmed laiali hajusid.

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistest

Väike-Maarja ja Rakke valdades toimuvad 2017. aastal valimised ühiselt. Moodustatud on üks 19-mandaadiline valimisringkond nr 1, mis hõlmab praegusi Rakke ja Väike-Maarja valla haldusterritooriume tervikuna.

Rakke valla liitumisel Väike-Maarja vallaga moodustatava haldusüksuse Väike-Maarja vald valimiskomisjon asub Väike-Maarja Vallavalitsuse kantseleis (ruum nr 112) Pikk tn 7, Väike-Maarja alevik.

Valimiskomisjoni tööaeg on ajavahemikus kandidaatide registreerimiseks esitamise algusest (16.08.2017) kuni kandideerimisest loobumise viimase päevani (13.09.2017):

- igal tööpäeval kell 14.00 - 16.00
- 25.08.2017 kell 8.00 - 8.30
- 5.09.2017 kell 14.00 - 18.00.

Valimiskomisjoni esimees Maris Kõrgmäe, e-post maris@v-maarja.ee, tel 329 5753, mob 529 0807.

Kandideerimisdokumendid esitatakse kas isiklikult valla valimiskomisjoni asukohas või e-postiga.

Kandideerimisõigus on Eesti kodanikul ja Euroopa Liidu (EL) kodanikul:

- kes on kandidaatide registreerimise viimaseks päevaks (10.09) saanud 18-aastaseks,
- kelle püsiv elukoht asub hiljemalt valimisaasta 1. augustil vastavas vallas,
- kes ei ole valimisõiguse osas teovõimetuks tunnistatud.

Püsiv elukoht on kandidaadi elukoht, mille aadressiandmed on kantud Eesti rahvastikuregistrisse. Liitumisel moodustuva kohaliku omavalitsuse korral peab kandidaadi elukoht asuma liitumisel moodustuva valla territooriumil.

Volikogu liikmeks ei või kandideerida tegevväelane, st tegevteenistuses olev isik. Aja-, asendus- ja reservteenistuses isik ei ole tegevväelane ja on seetõttu kandideerimisõiguslik (valituks osutamisel aga tema volikogu liikme volitused peatuvad).

Samuti ei saa kandideerida isik, kes on kohtu poolt süüdi mõistetud kuriteos ja kannab vanglakaristust. Kui isik on kuriteos süüdi mõistetud, kuid vanglakaristuse ära kandnud või ei mõistetud talle vanglakaristust või määrati karistus tingimisi, võib ta kandideerida.

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel kandideerimisel ei ole piiranguid erakondliku kuuluvuse osas. Erakonna liige võib kandideerida teise erakonna või valimisliidu nimekirjas või üksikkandidaadina. Erakonna või valimisliidu kandidaatide nimekirja pikkus ei ole piiratud.

Kandidaat kasutab kandideerimisel oma nimena üksnes Eesti rahvastikuregistrisse kantud ees- ja perekonnanimi.

Valimistel võivad osaleda erakonnad, mis on kantud mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse hiljemalt kandidaatide registreerimiseks esitamise viimaseks päevaks. Erakond esineb valimistel oma nime all.

Erakond peab kandideerimisdokumentide esitamisel esitama kirjaliku teatise erakonna volitatud esindaja andmetega, milles on volitatud esindajate nimed, isikukoodid, aadressid ja sidevahendite numbrid. Teatisele kirjutab alla erakonda esindama õigustatud isik.

Erakond võib ennast volitada esindama kuni 2 isikut, kes ei pea ise kandideerima ning ei pea ka olema hääleõiguslikud selles vallas või linnas.

Valimisliit on hääleõiguslike Eesti kodanike ja EL kodanike moodustatud seltsing, mis on moodustatud kirjaliku lepingu alusel ja mille eesmärgiks on oma liikmete ja toetajaskonna poliitiliste huvide väljendamine kohaliku omavalitsuse tasandil. Seltsingu üldine regulatsioon on sätestatud võlaõiguseaduses (VÕS). Mittetulundusühing valimistel osaleda ei saa.

Valimisliidu moodustajaid peab olema vähemalt 2. Kandidaat ei pea olema valimisliidu moodustaja.

Oluline on seltsingulepingus kokku leppida, et kui seltsinglane ütleb lepingu üles või sureb, loetakse ta valimisliidust lahkunuks ning seltsing jätkab teiste seltsinglastega. Vastasel korral loetakse seltsing VÕS-st tulenevalt automaatselt lõppenuks.

Seltsingulepingu näidise leiab valimiste veebilehelt [valimised.ee](http://www.vyk.ee).

Valimisliidu registreerimiseks esitab valimisliidu volitatud esindaja valla valimiskomisjonile teatise koos seltsingulepinguga. Teatise vorm: [valimised.ee](http://www.vyk.ee).

Eelmistel valimistel osalenud valimisliidu nimi võib kasutada juhul, kui üle poole eelmise valimisliidu moodustajatest (mitte kandidaatidest) osalevad ka uue valimisliidu moodustamisel. Valimisliidu nimi ei või olla ebaesteetiline ega eksitav. Keelatud on kasutada erakonna või mõne muu valimisliidu nime või sellega eksitavalt sarnast nime. Valimisliidu nimes peab sisalduma sõna „valimisliit“. Kui mitu valimisliitu soovivad sama (sarnast) nime, on eesõigus valimisliidul, kes esitas nõuetekohase valimisliidu registreerimise teatise esimesena. Valla valimiskomisjon määrab, kooskõlastatult valimisliiduga, valimisliidule ka nimelühendi.

Üksikkandidaat võib ennast registreerimiseks esitada ise või teeb seda mõni teine vallas või linnas hääletamisõiguslik isik. Sel juhul peab ta esitama volikirja, mis võib olla lihtkirjalikus vormis. Üksikkandidaadil tuleb täita nii üksikkandidaadi registreerimise avaldus kui kandideerimisavaldus.

Kandideerimisdokumendid Erakond esitab:

- teatise erakonna volitatud esindajate kohta
- kandidaatide registreerimise avalduse
- kandidaatide ringkonnanimikirja
- kandideerimisavaldused

Valimisliit esitab:

- valimisliidu registreerimiseks esitamise teatise koos seltsingulepinguga
- kandidaatide registreerimise avalduse
- kandidaatide ringkonnanimikirja
- kandideerimisavaldused

Üksikkandidaat esitab:

- üksikkandidaadi registreerimise avalduse
- kandideerimisavalduse

Informatsioon kandidaatide registreerimiseks esitamise ja registreerimise kohta on avalik. Riigi valimisteenistus avalikustab kandidaadi nime, erakondliku kuuluvuse, kontaktandmed, andmed hariduse kohta ning töökohta ja ameti.

Kõik dokumentide näidised on saadaval valimiste veebilehel: <http://www.vyk.ee/>

Koostas Väike-Maarja vallasekretär **Maris Kõrgmäe**

Valimistoimingud ja tähtajad 2017. a kohalikel valimistel

Kuupäev	Toiming
Hiljemalt 01.08.2017	Kandideerimisõigus on hääleõiguslikul Eesti kodanikul ja Euroopa Liidu kodanikul, kelle püsiv elukoht, st elukoht, mille aadressiandmed on kantud rahvastikuregistrisse, asub hiljemalt valimisaasta 1. augustil selles vallas või linnas.
Hiljemalt 06.08.2017	Siseministeerium korraldab teatise koostamise ja saatmise Euroopa Liidu kodanikule, kellel on õigus hääletamisest osa võtta.
Alates 16.08.2017 kuni 31.08.2017	Esitatakse valimisliit valla valimiskomisjonile registreerimiseks.
Alates 16.08.2017	Algab kandidaatide registreerimiseks esitamine.
05.09.2017	Lõpeb kandidaatide registreerimiseks esitamine (kell 18.00).
Hiljemalt 07.09.2017	Lõpeb vigade parandamine kandidaatide dokumentides (kell 18.00).
Hiljemalt 10.09.2017	Valla valimiskomisjon registreerib nõuetekohaselt registreerimiseks esitatud kandidaadid. Valla valimiskomisjon selgitab liisu heitmisega numbrite andmise järjekorra erakondade ja valimisliitude vahel ning üksikkandidaatide vahel.
Alates 11.09.2017	Algab aktiivse valimisagitatsiooni aeg, mille jooksul poliitiline välireklaam on keelatud.
Hiljemalt 13.09.2017, juhul kui kandidaadid registreeritakse 10.09.2017	Kandidaat võib esitada kandideerimisest loobumise avalduse.
15.09.2017	Siseministeerium koostab valijate nimekirjad. Elukoha aadressiandmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatusi arvesse ei võeta.
Hiljemalt 25.09.2017	Siseministeerium korraldab valijakaardi koostamise ja saatmise valijale.
30.09.2017	Valija, kes hiljemalt 15. päeval enne valimispäeva ei ole saanud valijakaarti või kelle andmetes valijakaardil on vigu, võib pöörduda avaldusega vallasekretäri poole.
Hiljemalt 02.10.2017	Valla valimiskomisjon võib tühistada kandidaatide registreerimisotsuse või registreerimata jäetud isikud registreerida.
05.10. – 08.10.2017	Toimub eelhääletamine maakonna valimisjuhi määratud maakonnakeskuse jaoskonnas. Hääletamine algab kell 12.00 ja lõpeb kell 20.00.
05.10. – 11.10.2017	Toimub elektrooniline hääletamine. Hääletamine algab 5. oktoobril kell 9.00 ja kestab ööpäevaringselt kuni 11. oktoobril kell 18.00.
09.10. - 11.10.2017	Eelhääletamine toimub kõigis valimisjaoskondades kell 12.00 - 20.00. Toimub ka hääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda, sealhulgas valija asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeaastuses.
15.10.2017- Valimispäev	Hääletamine toimub kell 9.00 - 20.00. Toimub ka kodus hääletamine.

Kuldpulmapaare oodatakse austamispäevale

Lääne-Viru maavalitsus koostöös EELK Rakvere Kolmainu koguduse ja Rakvere Karmeli kogudusega korraldab 15. septembril austamisürituse Lääne-Virumaa kuldpulmapaariidele ja kutsub üles teavitama inimestest, kel on täitunud või täitumas tänavu 50 abieluaastat.

Samuti on oodatud austamisüritusele ja endast märku andma need, kel tänavu on täitunud viieaastase samuga kuldpulmadele järgnevad pulma-aastapäevad.

„Neid inimesi, kes on suutnud hoo-

livust ja armastust sedavõrd väärika aja jooksul üleval hoida, tuleb kindlasti tunnustada. Neid väärikaid üles seades telefoni või e-kirja vahendusel, saab maakond ja kogukond näidata, et hoolib neist ja hindab neid väärtusi, mida nemad aastakümnete jooksul on kandnud ja edasi andnud,“ selgitas Lääne-Viru maavanem Marko Torm.

Oma osalemissoovi saab kuni 8. septembrini edastada maavalitsusele telefonil 325 8001 või e-posti teel info@laane-viru.maavalitsus.ee. Tun-

Sündmuste kalender

26. augustil kell 11.00 VII matk Struve kaarel. Matkatakse Struve meridiaanikaare Simuna-Võivere baasjoone otspunktide vahel. Pärast matka Võiveres Liivika Harjo ettekanne „Mis on Struve kaar ja miks seda oli vaja mõõta?“ ning mõttetalgud „Mida tahaks näha Struve kaare teemalisel näitusel?“ Info: Liivika Harjo, tel 5668 8178

27. augustil kell 11.00-16.00 Laste Vabariik Väike-Maarjas raamatukogu, lasteaja ja noortekeskuse esisel platsil. Laste Vabariik sõidab suvel mööda Eestit ning tähistab koos lastega peagi saabuvat Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva. Töötoad igal täistunnil alates **12.00 kuni 15.00**. Tasuta. Info: Marge Loo, tel 325 5038

2. septembril kell 12.00 Kiltsi aja-loopäev. Rongkäik koos Väike-Maarja

pasunakooriga Kiltsi jaamast rahvamajja. Ettekanded. Päästeameti Ida päästekomando ja Väike-Maarja päästekomando tutvustavad päästeautot ja tulekustutusvõtteid. Esineb KKM – Kiltsi Kobedad Mutid. Info: Madis Michelson, tel 521 2844; Aare Treial, tel 506 5421

4. septembril kell 10-16 doonoripäev Väike-Maarja seltsimajas. Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

7. septembril kell 18.00 I rahvusvahelise Gustav Normanni oreelifestivali lõppkontsert Simuna kirikus. Musitsee-rib Marko Kupari (orel, Soome). Kavas: Bach, Mendelssohn, Kuusisto jt.

10. septembril kell 13.00 vanavanemate päev ja perepiknik Väike-Maarja raamatukogu õuealal (vihma korral

nustamine leiab aset 15. septembril kell 15.00 Rakvere Kolmainu kirikus.

Väärikate abielupaaride austamisüritust korraldatakse Lääne-Virumaal aastast 2012. Mullu vastasid üleskutsele nii pikaajalised paarid ise, kui nende pereliikmed, kes oma esivanemad kirja panid ja kohalegi töid. Kokku registreerus 25 paari, kes tähistasid möödunud aastal oma kuldpulma, 55. või 60. pulma-aastapäeva.

Väike-Maarja seltsimajas). Peomoosi ja peosaia valmistamine. Erinevad töötoad. Lusti loob ansambel Lõõtsavägilased. Info: seltsimaja tel 326 1837, 5302 4437

17. septembril kell 10.00 talutoidupäev Väike-Maarja seltsimajas ja seltsimaja taga platsil. Hoidiste konkurss, vanavara- ja sügislaad. Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

18. septembril alates kell 10.00 Hindpere Optika silmade kontroll ja prillide müük Väike-Maarja hooldekodus. Silmade kontroll 15 eurot, prilliootjale tasuta. Info ja registreerimine: tel 5656 4959; 5016 825

30. septembril kell 11.00 Väike-Maarja spordihooaja juubelturniir võrkpallis. Info: Jane Kool, tel 518 4071

Jäätmeid sortides hoiad tervist ja ümbritsevat keskkonda

Igal aastal tekib Eesti kodumajapidamistes jäätmeid ligikaudu 400 000 tonni ehk 300 kilogrammi inimese kohta. Raske on öelda, kuidas jaguneb jäätmete teke proportsionaalselt aasta peale, kuid võib oletada, et suurpuhastuse käigus tekib neid suures hulgas. Mida teha suurpuhastuse käigus tekkinud jäätmetega? Milline on õige ja keskkonnasõbralik viis neist vabanemiseks?

Sageli tundub inimestele, et lihtsaim võimalus prügist vabaneda on seda põletada. Üsna tihti võib näha, et lõkkesse lähevad vanad riided, kasutu mööbel, vanarehvid, plastmaterjalid jne. Lõkke tegemine on koristaja jaoks mugav – põletades saab kõigest lahti ning pealegi tasuta. Keskkonna suhtes on vanarehvide, mööbli, pakendite ja muu sellise põletamisel tegemist aga korvamatu kahjuga. Töötlemata/immutamata puidu põletamine on keskkonnakaitseliselt aktsepteeritav, kuid muude jäätmete põletamine ei ole.

Põletamise ohtlikkusest

Plastide keerulist ja muutlikku koostist arvestades ei tohi neid kodus põletada. Lõkkes on põlemistemperatuur väga madal ja põlemine ei ole täielik. See tähendab, et tekib palju ohtlikke aineid, mis suure tõenäosusega langevad maha kas põletaja enda või tema naabrite krundil. Sedasi tehes mürgitab põletaja ära nii enda kui ka naabrite sügised aiasaadused, maapinna ning ohtlikud ained jõuavad ka põhjavette.

Ka muid majapidamises tekkinud jäätmeid, nagu kasutusest ja katkised riided, kasutu mööbel, vanarehvid ja muud säärast ei tohi panna lõkkesse. Põhjused on samad, mis plastide puhul – koduses lõkkes ei ole põlemistemperatuur piisavalt kõrge ning ohtlikud ained ei „põle ära“ vaid langevad meie enda ümbrusesse.

Kuidas mõjutab jäätmepõletus õhukvaliteeti ning inimeste tervist

Põlemisel ja põletamisel tekkinud saasteained, mis jagunevad kaheks – tahked ja gaasilised. Ohtlikud saas-

teained ei pruugi avaldada kohe mõju vaid nende ladestumine organismi on pikk protsess ning mõju võib erinevate tervisehädadega avalduda alles aastaid hiljem. Välisõhu mõju tervisele sõltub nii saasteainest kui nende kogustest, saasteallikast, inimese tervislikust seisundist ja tema varem põetud haigustest, inimese east ja veel mitmetest muudest teguritest. Tervise mõjud ilmnevad akuutselt, põhjustatuna lühiajalistest kõrge saastetasemega episoodidest või kroonilisena, põhjustatuna pikaajalistest mõõdukalt kõrgematest saastetasemetest. Haiguste tekkepõhjus on sageli mitme teguri kompleksne pikaajaline koosmõju, kus õhusaaste on toiminud kaasava faktorina. Enam on mõjutatud tundlikud isikud (lapsed, vanurid, rasedad, haiged), kes võivad kogeda negatiivseid nähte ka siis, kui neid teistel ei esine. Peamised õhusaaste tagajärjel tekkinud terviseprobleemid on erinevad hingamisteede ja südame-veresoonkonnahaigused.

Kasutud asjad vii jäätmejaama

Jäätmehoolduse korraldamine on kohalike omavalitsuste ülesanne, hõlmates olmejäätmete, ohtlike jäätmete, ehitus- ja lammutusjäätmete, tervisehoiu- ja veterinaarteenuse jäätmete käitlemist. Kohalik omavalitsus saab jagada täpsemat infot, kas ja kuhu on võimalik jäätmeid viia ning kas selle eest ka tasu nõutakse. Kõik ebavajaliku – vanamööbel, vanad autorehvid, plastid jmt – saab, sõltuvalt omavalitsusest (küsi omavalitsusest infot!) viia jäätmejaama.

Pane tähele!

- Paljud prügi põletamise käigus tekkinud ühendid on püsivad ning akumuleeruvad toiduahela tipus – aias põletatud jäätmete suits kandub lähedal asuval karjamaale, kariloomade organismis talletuvad need ühendid toiduga ning inimesed lõpptarbijatena omastavad need liha ja piima süües.

- Jäätmepõletustehases toimub jäätmete põletamine stabiilselt kont-

rollitud keskkonnas temperatuuril 1000-1100° C, mille abil põlevad toksilised õhusaasteained ära või püütakse need filtritega kinni. Lahtiselt jäätmeid põletades toimub põlemine ebastabiilselt ning madalamatel temperatuuridel ja seetõttu toimub mittetäielik põlemine, millega kaasnevad ohtlike ühendite teke.

- Ka papist pakendid võivad sisaldada plasti, kemikaale ja värve, mille põlemisel tekkinud toksilised ühendid on keskkonnale ohtlikud.

- Mida madalam on õhu saastatuse tase, seda madalam on elanikel hingamisteede (nii pika- ja lühiajalised) ning südame-veresoonkonnahaigustesse haigestumine.

- Maailma Terviseorganisatsiooni uuringud näitavad, et vähendades tahkete osakeste (PM10) põhjustatud saastet 70 mikrogrammilt 20 mikrogrammile kuupmeetri kohta, saab vähendada õhukvaliteediga seotud surmade arvu umbes 15 protsenti.

- Eestis läbi viidud uuring (Orru et al 2011) näitas, et keskmine statistiline eluiga lüheneb eriti peente osakeste (PM2,5) sisse hingamise tõttu keskmiselt viis kuud ja kokku põhjustavad need 600 enneaegset surma aastas.

Kaili Kuusk

Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonna nõunik

Väike-Maarja jäätmejaam (Tehno tn 5) on avatud:

K-R kell 12.30-18.00
L kell 8.30-15.30

Simuna jäätmejaam (Pargi tn 1) on avatud:

N kell 14.00-18.00 (ainult 01.03-31.10)
R kell 09.00-11.30
L kell 16.30-18.30

Suvel täitusid Väike-Maarja pakendikastid olmeprügiga

Foto: Leie Nõmmiste

Avalikuks kasutuseks mõeldud pakendikonteineritesse ja jäätmemajadesse on hakatud lisaks puhtale pakendile tooma ka olmeprügi, suuremõõtmelisi jäätmeid jms. Pildil on Väike-Maarja gümnaasiumi parkla pakendikonteineri olukord 07.08.2017.

Antud pakendikonteineri ümbruses on näha, et sinna on toodud nii paberi-papi jäätmeid kui ka olmeprügi, mis sinna konteinerisse ei sobi.

Pakendikonteinerisse võib panna:

- * tühjad jogurti- ja võitopsid;
- * tühjad õli-, ketšupi- ja majoneesipudelid;
- * kosmeetika- ja hooldustoodete pakendid;
- * tühjad plastpakendid;
- * tühjad kilekotid ning pakkekile;
- * alumiiniumist ja muust metallist joogipurgid;
- * toidu- ja joogipakendi metallkaaned ja -korgid;
- * tühjad konservkarbid ja -purgid;
- * tühjad tetrapakendid (nt piima-, jogurti- ja mahlapakendid);
- * muud tühjad plast-, metall- või tetrapakendid;
- * klaaspakendid

NB! Pakendikasti ei sobi määrdunud ja pooleldi täidetud pakendid.

Leie Nõmmiste

keskkonnatöök

Võivere tuulikus jahvatati lisaks ajaloole ka MTÜ-de kogemusi

Lääne-Viru Arenduskeskuse eestvedamisel toimus 13. juulil Võivere tuulikus Lääne-Virumaa MTÜ-de kogemuskohutamine. Külalisi võtsid vastu MTÜ Võivere Tuuleveski eestvedajad Liivika Harjo ja Kalev Viiksaar. Vihmaga ähvardanud ilmaprognoosist hoolimata kogunes suvisele MTÜ-de kohtumisele kaksikümned huvilised üle maakonna.

Tuulik tervitas tulijaid juba kaugelt oma vaevaliste müüride ja tumedate tuulikulabadega. Tuuliku õuel asub paekivisse müüritud ja klaasist püramiidiga kaitstud Struve meridiaanikaare mõõtmise Simuna-Võivere baasjoone otspunkt. Just selle pika ja keerulise nimega tähise juures avas Liivika meile oma MTÜ põnevat saamislugu.

Tuuliku kaunilt renoveeritud soklikorraldusel tutvustas Liivika lähemalt astronoomia ja geodeet F. G. W. Struvet ja C. F. Tennerit, UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud Struve kaart ning maakera kuju ja suuruse mõõtmist aastatel 1816-1855. Tänapäevale kohaselt ilmestas ajaloo- ja kultuuripärandi tutvustamist puutetundlik ekraan ning tulevikus soovitakse külastajatele avada tuuliku kolm korrust koos temaatilise ekspositsiooniga. Lisaks ajaloole värskendati kohalolijate teadmisi ka matemaatikast ja geodeesiast. Ega just iga päev koosinus ja siinus jutuks tule!

Kohtumise teisel poolel sättisime end taas tuuliku ikka veel rõõmsalt päikeselisele õuele istuma ning sõnajärje said kogemuskohutumisel osalejad, kes maakonna MTÜ-de koordinaatori Kat-

rin Põllu sõbralikul ärgitamisel tutvustasid nii ennast kui ka oma MTÜ tegemisi. Nii saadi omavahel tutvavaks ja vahetati mõtteid-kogemusi projektide kirjutamisest ja nende elluviimisest. Ühiselt tõdeti, et MTÜ-del on sarnased rõõmud ja mured. Alustades sellest, et „projektimaailma“ sisseelamine võtab aega ja omaette süvenemist. Tõdeti ka, et ilma projektideta ellu ei jäädaks. Liivika rääkis muigega suunurgas, kuidas temas oli tema esimest projekti kirjutades imestust tekitanud sõna „abikõlblik“. Siis tundus see nii naljakas ja arusaamatu mõiste. Nüüd, ligi 30 projekti hiljem, on sellest saanud sõna nagu iga teinegi. Liivika arutles ka laiemalt teemal, kas kultuuripärandi eest hoolt kandmine saab olla vaid ühe MTÜ õlgadel või peab see olema riigi huvi. Era-

elus naabervallas samuti oma MTÜ-d vedav Väike-Maarja valla arendusnõunik Katrin Selbak jagas enda mullust kogemust Hooandja ühisrahastusprojekti toel muusikaplaadi väljaandmisest. Järgi proovimist tasub kindlasti ka MTÜ Tumemaine Tuli eestvedajate Kristo Kuke ja Vesta Rahuoja soovitus sponsorite kaasamiseks.

Mõtteid, mida kogemuskohutumisel osalenud tuulikuõuel kaasa said:

- Elu on täis üllatusi ja võimalusi, mis võivad oodata sind kasvõi vana sireliheki all.

- Mõnikord on hea, kui kõik ei lähe nii nagu on planeeritud või projekti taotluses kirjutatud. Siis on aega ka oma vigadest õppida.

- Kui tunned väsimust ja soovid, et asjad kiiremini tehtud saaksid, siis

Esimesed huvilised on jõudnud MTÜde kogemuskohutumisele.

Foto: Marge Zaidullin

tasub meenutada, et Srtuvel kulub 39 aastat, et alustatu lõpule viia.

Lääne-Virumaa MTÜ-de kogemuskohutumised kasvasid välja 2016. aasta vabaühenduste juhtide arenguprogrammist, kus kõik allakirjutanud samuti osalesid. Lääne-Viru Arenduskeskus soovis ka programmi väliselt anda maakonna ühendustele parem võimalus üksteisega tutvumiseks, soodustada omavahelist tihedamat läbikäimist, üksteiselt õppimist ja kogemuste vahetamist. Eelnevatel kogemuskohutumistel on külas käidud Roela käbikuivatis, Aasukalda Priitahtlikus Päästekomandis Viru-Nigulas ja MTÜ Viru Näputöö Seltsil Pajustis.

Täname kogemuskohutumisel osalevaid ning Kaarli Talu perenaist Kadri Kopsot maitsevate soojade leibade ja speltaküpsiste eest. Soovime tuult tiibadesse MTÜ Võivere Tuuleveski perele maailmapärandi säilitamisel ja edendamisel ning Lääne-Viru Arenduskeskusele ja Väike-Maarja vallale MTÜ-de ühistegevuse soodustamisel ja toetamisel.

Katrin Põllu,
Lääne-Viru Arenduskeskuse MTÜ konsultant

Katrin Selbak,
Väike-Maarja valla arendusnõunik

Liivika Harjo,
MTÜ Võivere Tuuleveski juhatuse liige

Kas sinu kinnistul on maavara?
Uuri järgi:

GeoAudit
www.geoloogia.ee

Hea metsaomanik!

OSTANE:
kasvava metsa raieõigust
metsamaterjali
metsa- ja põllumaad

PAKUME:
head hinda, kvaliteetset
metsa ülestöötamise
ja veo teenust
Toomas Keskulla tel 5283 616
toomas@artiston.ee

ARTISTON 20

Puidutöötlemisettevõte

Leventek OÜ
otsib oma kollektiivi
puiduseadmete
renoveerijat ja
tootmistöölisi.

Võimalik väljaõpe kohapeal.
Stabiilne töökoht.
Tamsalu, Tööstuse 11,
tel 5552 3028

Neljas Pandivere peretalude päev

Juulikuu teisel nädalavahetusel toimus neljas Pandivere peretalude päev. Terve päeva jooksul võõrustasid Väike-Maarja, Tamsalu ja Rakke valla 14 peretalu ning külastuskohata huvilisi, kes soovisid rohkem teada saada maaelu ajaloost, teha tutvust loomade ja põllumajandustehnikaga, osaleda töötubades ja ekskursioonidel, proovida täpsuorienteerumist, maitsta ehtsat talutoitu ning

osta koju kaasa kohalikke tooteid. Rõõmsat askeldamist jätkus nii noortele kui vanadele.

Kaarli, Uuetoa ja Pärt-Jaagu talude külalisi rõõmustas meeleolukate kontsertidega Väike-Maarja pasunakoor.

Pandivere peretalude päeva korraldamist rahastasid rahandusministeerium kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest, MTÜ PAIK ning Väike-Maarja, Rakke ja Tamsalu

vald. Korraldajate tänusõnad kuuluvad ka Kaarel Moisale ja Väike-Maarja vallavalitsuse majandusosakonna töömeestele.

Ene Preem
peretalude päeva korraldustoimkonna liige

Aali ajaviitetalu näki matkarada pakub külastajatele meeldejäädavaid elamusi. Foto: Triinu Pohlak

Kaarli talu leivatoas osutus populaarseks pisileibade küpsetamine. Foto: Heili Nõgene

Kruusiaugu talu aias jätkus uunistamist kõigile aiahuvilistele. Foto: Triinu Pohlak

Mesilinnu talus pakuti külastajatele maiustamiseks meesaia. Foto: Heili Nõgene

Metsamõisa talu orienteerumisrajad pakkusid palju põnevust. Foto: Heili Nõgene

Paeroosi talus õpetas Ain Aasa kivile ja klaasile graveerimist. Foto: Heili Nõgene

Pärt-Jaagu kamatalust sai kaasa osta erineva maitsega rukkikamasid. Foto: Triinu Pohlak

Rukkikuningas pakkus Äntu rukkikoja ja kalakasvatuse külastajatele maitsemiseks enda valmistatud kuumsuitsu forelli. Foto: Triinu Pohlak

Salla seltsimajas sai vaadata fotonäitust traditsioonilisest külmiljööst. Foto: Triinu Pohlak

Sepatöö õpitoas sai Ermo Loodi juhendamisel sepa ametit proovida. Foto: Heili Nõgene

Uuetoa talus näidati huvilistele moodsat põllumajandustehnikat. Foto: Heili Nõgene

Vaasi hobutalu tegi soovijatele hobusega vankrisõite. Foto: Triinu Pohlak

Võhmuta mõisa kingipoest sai osta ainulaadseid käsitööehteid. Foto: Heili Nõgene

Võivere tuulikus jahvatati lugu Struve geodeetilise kaarest. Foto: Triinu Pohlak

Väike-Maarja pasunakoori meeleolukas kontsert Avispea külas. Foto: Raivo Tammus

Rukkimaarjapäeval peeti Simunas suurt rukkilõikuse päeva

Rukkimaarjapäeval, 15. augustil pidasid Eesti Rukki Selts ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda Simunas rukkikuningas Hans Kruusamägi põllul pidulikku rukkilõikuse päeva.

Hans Kruusamägi külvas eelmisel aastal Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud ülemaalse aktsiooni "100 rukkipõldu ja miljon juubelileiba Eestile!" esimese rukkipõllu ja lõikab esimesena ka saagi.

Eelmise aasta 3. juunil sõlmisid Eesti Rukki Selts, Eesti Põllumeeste Keskliit, Tartu Mill mõldrite esindaja-

muse järgi peaks rukkimaarjapäevaks rukkilõikus olema juba tehtud ja pool tuleva aasta saagistki külvatud. „Täna peame aga tunnistama, et vara on veel lõikusega isegi alustada. See kinnitab niigi teada tõde, et põllumees elab ja tegutseb looduse meelevaldas. Rukki kasvatamine on aga tänases Eestis veelgi tundlikum teema. See seostub rohkem patriotismi ja traditsioonidega kui majanduslikult tulusa ettevõtlusega. Et meie põldudel ei kaoks maailma vanim kultuursort Sangaste ja et meie rahvas ikka oma armastatud musta lei-

da. Samas on igati positiivne, et viimasel ajal on koduleiva küpsetamine saanud heaks tavaks paljudes noortes peredes. Soovin Eesti Rukki Seltsile ja rukkikuningale jõudu rukki kasutamise populariseerimisel,“ ütles Kesküla ja avaldas lootust, et täna lendaks kured kõrgelt, mis tähendaks head viljasaaki ning aitaks kaasa miljoni rukkileiva kinkimisele Eesti Vabariigi tähtsaks juubeliks.

Tervitussõnu lausused veel Saida farmi juhataja Juhan Särgava ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja juht Roomet Sõrmus.

Toimused näitlikud tegevused – saadi aimu erinevate aegade rukkilõikustöödest põllul ja asjakohastest tööriistadest. Põllumajandusmuuseumi direktor Merli Sild ja vanemteadur Ellen Pärn õpetasid rukist lõikama ja vihke siduma ning neid hakkidesse seadma. Teri aga rukkipeadest seekord kätte saada ei õnnestunudki – rukki küpsemiseks kulub sel aastal veel tõenäoliselt aega.

Tehti kokkuvõtteid ja tänati parimaid. Rukki seltsi president Vahur Kukkindis silmapaistvamatele rukki kasvatamises osalevatele põllumeestele, suurimail pindadel Sangaste rukki kasvatajatele ja koostööpartneritele üle meened, esinedes Tormast võrsunud Carl Robert Jakobsoni auks Torma kihelkonna rahvariietes. Tunnustatute seas oli ka meie valla Kaarli talu.

Pidulikul rukkilõikuse päeval mängis Väike-Maarja pasunakoor, teemakohaste esinemistega astus üles tantsuselts Tarapita, päeva juhtis Mare Taar.

Söögitelgis said pidulikult rukkilõikuse päeval osalenud lõunasupi kõrvale maitsta mitut sorti rukkileiba ja piima.

Eesti Rukki Seltsi, Eesti Põllumeeste Keskliidu, Tartu Milli ja Leiburi koostöölepe tulemusel valmiv esimene juubelileib lõigatakse pidulikult lahti tänavu 17. novembril Eesti Rahva Muuseumis toimuvall põllumajandus-kaubanduskoja lõikuspeol.

Ilve Tobreluts

Lembit Keerus koos admiral Adam Johann von Krusenterni järeltulija Aleksandr Pritchepoviga Kiltis lossis. Kopenhaageni Ülikoolis õppejõuna töötav Pritchepov käis Kiltis koos abikaasa ja kahe pojaga ning tutvustas neile nende esiisa kunagisi valdusi. Samuti oli kõne all admiralil 250. sünniaastapäeva suurejooneline tähistamine 2020. aastal Venemaal, Saksamaal ja Eestis.

Foto: Merje Leemets

Sten Saaremäel mängib edukalt Vaido Rego juhendatavas Eesti U18 noormeeste korvpallikoondises

Vaido Rego juhendatav Eesti noormeeste U18 korvpallikoondis võitis kindlalt esikoha juulikuus toimunud Balti matšil. Turniiri viimases kohtumises võitis juba eelnevalt omale turniirivõidu kindlustanud Eesti koondis Läti eakaaslasti tulemusega 75:71.

Sten Saaremäel mänguhoos.

Eestile tuli turniirilt kolmest mängust kolm võitu ja kindel esikoht. Teise koha teenis kahe võidu ja ühe kaotusega Soome ning kolmandaks jäi Leedu.

Eesti koondise tagamängija, väikemaarjalane Sten Saaremäel viskas selles mängus meie parimana 11 silma.

Basketi kodulehelt sai Steni panuse kohta mängu lugeda: „Kohtumine algas tasavägiselt. Eestlased vahetasid palju ning proovisid erinevaid kooslusi platsil. Kaspar Treieri kaugviset viis eestlased esmakordselt ette 13:12. Seejärel tabas meie poolelt kaks järjestikust kolmest Sten Saaremäel, viies Vaido Rego juhendatavate ette 19:16.“

Balti matšile järgnes juuli ja augustikuu vahetusel Tallinnas toimunud noorte EM, kus Eesti U18 koondis võitles pääsu eest B-divisjonist A-divisjoni. Suurepärase mänguga saadi turniirilt seitsme võidu ja vaid ühe kaotusega (Suurbritanniale) kolmas koht, kuid A-divisjoni uks Eestile sel korral siiski veel ei avanud.

Basketi kodulehel tutvustati lähemalt koondise mängijaid. Sten Saaremäeli kohta oli seal kirjas: **Sten Saaremäel – professionaalse suhtumisega kaitses-**

pets

Eesti meistriliiga karastusega läänevirulane Sten Saaremäel on korvpalliväljakul üks ütlemta sitke vend. Võitleja mentaliteediga tagamängija ei anna vastastele väljakul sentimeetritki ning kiirused, millega see mees ühest väljaku otsast teise liigub, on tippklassist. Rakvere Tarvas/Palmse Metallid ridades kogus Saaremäel möödunud hooajal Alexela korvpalli meistriliigas keskmiselt 24 mänguminutiga 6,7 punkti, 2,5 lauapalli ja 1,7 resultatiivset söötu.

Koondisekaaslane Kaspar Treier Stenist: „Sten on väga rahulik ja jätab n-ö tüüpilise eestlase mulje. Ta on väga hea võistkonnakaaslane ja annab endast alati parima. Suur tööloom, kes tahab alati paremaks saada. Väljaspool palliplatsi on Sten muhe mersumees ja talle meeldib teistelt Fifas pähe saada.“

Vaido Rego mõtteid koondise peatreeneri ametist ja Eesti U18 koondise juhendamises: „U18 koondise peatreeneri ameti kohta võin öelda, et tegemist oli suure väljakutsega. Olin juba eelmisel sügisel pärast U16 A-divisjoni turniiri (kus säilitasime Eestile koha) veendunud, et koondistega teen väikesepausi – olin selleks hetkeks juba viis aastat järjest koondistega tegelenud.

U18 meeskonna treenerid, paremal Vaido Rego.

Foto: fiba.com lehelt

Ometi leidus inimesi, kes arvasid, et võiksin U18 koondise peatreeneriks hakata. Võtsin järelemõtlemisaega, rääkisin treeneritega, keda soovisin oma meeskonnas näha ja otsustasin selle väljakutse vastu võtta. Teadsin juba sel ajal, et U18 EM-i B-divisjoni turniiri soovitakse korraldada Tallinnas. Arvestades selle vanusekäigu häid tulemusi alates U14 vanuseklassist oli peaesmärk viia Eesti U18 võistkond üle mitme aasta taas A-divisjoni. Samuti soovisin õppida abitreenerite Indrek Reinboki (BC Kalev Cramo abitreener) ja Gert Kullamäe (Tartu Ülikooli peatreener) kogemustest meestekorvpallis.

Kokkuvõttes jäin koondise tsükliga väga rahule. Ehkki peaesmärk jäi erinevatel põhjustel saavutamata, sain väga palju kogemusi, mis puudutavad nii korvpalli taktikalisi, pedagoogilisi ja psühholoogilisi aspekte, kui ka n-ö „suure korvpalli“ ümber toimuvat – turniiri korralduslik pool, erinevad mängijaid mõjutavad välised tegurid, suur meediahuvi ja -kajastus jne. Loodan, et ka mängijad said uut indu ja kinnitust tõsiasjale, et tulemus algab professionaalsusest. Suur talent halva suhtumisega võib muidugi mingil tasemel läbi lüüa, aga noortega (ja mitte ainult!) töötades ei saa see kunagi olla eelistatud või õigustatud lähenemine. Professionaalne suhtumine, positiivne emotsioon ja oskus puhata on olulised vast iga elualal. Loodetavasti saan pärast kuudendat järjestikust aastat koondistega nüüd ka ise veidi puhata.“

Ilve Tobreluts

Ühisel jõul ja nõul püüti rukkivihud hakki seada. Foto: 2 x Ilve Tobreluts

na ja Leibur leivatootjana Äntus rukkikuningas Hans Kruusamägi valdustes toimunud rukkikuningriigi päeval neljapoolse koostöölepe, sooviga hoida elus eesti rukkikultuuri, rukki kasvatamise, tarbimise ja aretamise traditsioone, püüandades ka uutele põlvkondadele austuse leiva ja leivavilja vastu ning teha sellega ühtlasi omalaadne ja maitsev juubelikingitus Eestile.

Leppega püüti saavutada, et vähemalt sada rukkikasvatajat kõigist Eesti maakondadest külvaks 2016. aastal põllutäie rukist. Seda saaki kasutavad veskimehed leivajahu tootmiseks ning kodumaisest, 2017. aasta uudseviljast küpsetatud rukkileib jõuab juubelileiva nime all tarbijateni.

Pidulikku rukkilõikuse päeva avades sai Hans Kruusamägi rõõmsalt tõdeda, et aktsiooniga liitusid kõik Eesti maakonnad ning eelmise aasta kokkulepped loodetud 100 rukkipõllu asemel külvavad põllumehed koguni 134 rukkipõldu. „Kes siis veel, kui mitte meie oma põllumehed, peaksid seda tegema ja millal siis veel, kui mitte oma riigi suure juubeli puhul, teadvustame endale seda kultuuri ja neid tavasid, mida on aastasade jooksul siinmail austatud ja mis on olnud meie rahva elujõu allikaks. Rukkileival on selles asendamatu koht! Kui kõik see villi õnnestuks neilt põldudel kadudeta koristada, saaks sellest küpsetada mitte miljon vaid ehk isegi kümme miljonit rukkileiba. Loodame, et nüüd teeb ka loodus omapoolse kingituse Eestile ja tuleb üle aegade parim rukkisaak,“ rääkis Hans Kruusamägi.

Kruusamägi ütles, et rahvapäri-

ba saaks süüa, tuleb ka rukist külvata ja lõigata,“ ütles rukkikuningas.

Maaeluminister Tarmo Tamm rääkis oma tervituskõnes, et kui riigis moodustatakse uus valitsus, siis ei ole maaeluministri portfelli just kõige ahvatlevam, aga kui nüüd siin põlde ja põllumehi vaadata, siis – ühelgi teisel ministeeriumil pole vastu panna sellist rikkust kui on maal. Ta tänas rukkikasvatatajaid kultuuri ja ajaloo edasikandmise eest.

Eesti Rukki Seltsi asepresident Ester Šank luges ette rukkiseltsi patrooni, president Arnold Rüütli tervituse. Rüütel meenutas oma pöördumises ammust rukkilõikust oma isatalus, tunnustas rukkiseltsi tänuväärset tööd ja soovis, et rukkileib asuks meie toidulaual ikka aukohal.

Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla ütles oma tervituskõnes, et kui me positsioneerime end geograafiliselt, siis asume Pandivere kõrgustikul, mis ütleb teadjale, et siin on viljakad mullad. Kui aga vaatame rahvakalendrit ja meie omavalitsuse nime, võime öelda, et oleme rikkad – maarjapäevi on rahvakalendris neli: paastumaarjapäev, heinamaarjapäev, rukkimaarjapäev ja ussimaarjapäev.

„Rahvatarkus teab kõnelda, et rukkimaarjapäeval vesi jaheneb, konna suu „jääb kinni“ ja õuntele tuleb maitse, kui aga külired sel päeval kõrgelt lendavad, on oodata pika rukkikõrre kasvu. Teame ka, et linnas jõuab leib lauale supermarketist – mis salata, eks põluharimisoskused hakkavad noortest kaugenema ning meil tuleb neid üha rohkem meelde tuletada ja väärtusta-

Gümnaasiumi kuldmedaliga lõpetanud Ranno Rajaste mõtteid

21. juunil lõpetas Väike-Maarja gümnaasiumi 94. lend. Lõpetajad pälvisid aktusel lisaks gümnaasiumi lõputunnistusele ning ohtratele lilledele ja kallistustele igaüks tänukirja just oma tubevate külgedele koolis kasutamise eest.

Gümnaasiumi kuldmedaliga lõpetanud Ranno Rajaste tänukirja sisu annab aimu noormehe tublidusest ja mitmekülgisusest:

Ranno Rajaste – autastustatud kuldmedaliga ja kiituskirjaga heade tulemuste eest eesti keeles, ühiskonnaõpetuses ja inglise keeles, Kaitseministeeriumi poolt hõbedase rinnaääriga riigikaitseõpetuse läbimise eest, tänukirjaga tunnivälise tegevuse ning aktiivse ülekooliliste sündmuste eestvedamise eest, Väike-Maarja nooruse esindamise eest Wiedemanni konverentsil, eduka osalemise eest omaloomingukonkursil ning ülipoosiivse ellusuhtumise ja abivalmiduse eest

Allpool Ranno Rajaste mõtteid ja meenutusi kooliajast.

Kuidas medal tuli? Kas pidid selle nimel kõvasti pingutama või oli see õppeprotsessi loomulik tulemus?

Gümnaasiumisse astudes oli minus olemas soov medaliga lõpetada, kuid ega ma seda reaalsuses väga ette ei kujutanudki. Kuna gümnaasium on kõvasti raskem kui põhikool, hakkasin ma eneses kahtlema ning ei julgenud ootusi liiga kõrgele seada. Üritasin endast anda maksimumi ning vaadata, kuhu sellega jõuan. 10. klassi lõpuks oli mulle selge, et ka gümnaasium pole mis teab kui raske ning hõbemedaliga lõpetamine on täiesti võimalik. Kuldmedali saamises ei olnud ma aga kindel isegi lõpetamise päeval, kuna joonestamise kooliastme hinde sain ma nelja. Paistab aga, et joonestamine oli valikaine ning ei mõjutanud medali saamist. Võib tõesti öelda, et medal oli õppeprotsessi loomulik tulemus, kuid ega ilma raske vaevata ei ole seda võimalik saavutada.

Millised olid koolis Sinu meelisained ja millega tuli rohkem vaeva näha?

Tavaliselt peavad õpilased oma meelisaineteks neid, mis on nende jaoks lihtsad või kus eriti midagi tegema ei pea. Minu puhul oli asi pisut

Foto: Erakogu

teisiti, mulle meeldisid rohkem ained, kus tuli tõesti pead vaevata, nagu näiteks matemaatika. Teisalt olid väga toredad need ainetunnid, kus oli näha õpetaja tõsist panust oma tööse. Sellisteks tundideks olid peamiselt inglise ja vene keel, ühiskonnaõpetus, ajalugu ja filosoofia. Kõige rohkem nägin ma vaeva vene keele ja matemaatikaga, kuid tulemuseni jõudmise rõõm korvas õppimise peale kulunud tunnid. Iga aine võib olla õpilaste jaoks meeldiv, kui seda annab hea õpetaja. Õnneks on Väike-Maarja gümnaasiumi õpetajad tõesti väga toredad ning teevad oma tööd südamega.

Kas hea õppe edukuse nimel tuli Sul millestki ka loobuda, millega oleksid tahtnud tegeleda?

Õnneks ma ei pidanudki eriti millestki loobuma, kuna õppimisega on ikka nii, et kui tugev põhi on all, on ülejäänud kerge. 10. klassis nägin ma õppimisega tõelist vaeva, siis tundus tõesti, et vaba aega jääb väheseks. Hiljem sain ma n-ö oma rütmi kätte ning hea õppe edukus tuli kuidagi loomulikult ilma suurema õppimiseta. Ainusi asi, millest ma loobuma pidin, oli õpilasesinduses osalemine. Sellest oli tõesti kahju, kuid kuna muid kohustusi oli seoses kooliga juba niigi palju, tuli jätta see töö teiste hoolde.

Millise huvitegevuse jaoks kõige enam aega leidsid?

Kõige rohkem aega läks minu ühele lemmiktegevusele – avalikule esinemisele. Juba gümnaasiumi algusest peale üritasin ma ennast kaasata erinevatesse kooliüritustesse, olles seal peamiselt kas teadustajaks või õhtujuhiks. Paljudele selline tähelepanu keskmes olemine ei meeldi, kuid mulle pakkus see mingil kummalisel moel väga palju rõõmu. Rahva ees esinemine, eriti improviseerimine, tõstis minu enesehinnangut ning tegi minust palju enesekindlama inimese.

Kuidas tundub – kas huvitegevusvõimalusi oli piisavalt või tundsid millestki puudust?

Minu arvates oli neid piisavalt, probleem on rohkem ajas: kõige lihtsalt ei ole võimalik tegeleda, eriti kui elad koolist päris kaugel. Gümnaasiumi jooksul üritasin ennast kaasata iga-

le poole, kuhu vähegi võimalik, eriti viimasel aastal. Seda peamiselt sel põhjusel, et hiljem oleks millelegi tagasi vaadata. Kindlasti oleksin ma tahtnud rohkem osa võtta erinevatest ringidest ja käia tihemini trennis, kuid aega kõige jaoks ei jagunud.

Millise pilguga vaatad nüüd oma kooliteele tagasi? Mis on Sulle eriti meelde jäänud?

Mulle ei ole siiaaani päriselt kohale jõudnud teadmine, et 12 aastat kestnud koolitee on minu jaoks läbi. Ikka veel on selline tunne, et sügisel lähen jälle vanasse kooli tagasi ning õpin veel ühe aasta toredate inimeste seltsis. Kui aga neile aastatele tagasi vaadata, tulevad meelde ainult head mälestused. Eriti meelde jäävad on mulle minu koolikaaslased ja õpetajad. Väike-Maarja gümnaasium on kuidagi eriline, siin on kõik väga lahedad ja sõbralikud. Kui ma ajateenistusest kunagi linnaloo saan, tulen kooli kindlasti külastama.

Millised on Sinu edasised plaanid?

Esmalt võtan ette ajateenistuse, kuna pärast gümnaasiumi lõpetamist on kõige parem aeg seda teha. Ajateenistust ei pea ma mitte kohustuseks, vaid suurepäraseks võimaluseks arendada ennast nii füüsilisel kui ka vaimsel. Just sel põhjusel läksingi vabatahtlikult eelkutsuga 11 kuu peale. Pärast ajateenistust suundun edasi õppima Tallinna Tehnikaülikooli informaatika erialale. Valisin IT, kuna ühelt poolt on see turvaline karjäärivalik ja teisalt pakub see mulle endale huvi. Kindlasti ei näe ma enda tulevikku ette ainult selles valdkonnas. Teiste soovitusi kuulda võttes tahaksin proovida kätt poliitikas või lüüa kaasa avaliku elu üritustes. Kes teab, äkki saan kunagi isegi kuulsaks.

Kas näed oma tulevikutegevusi seotuna ka kodukandiga?

Esiailgu pigem mitte. Eks igas inimeses on olemas tung näha uusi paiku. Tahaksin veeta mõned aastad kodukandist eemal, saada uusi kogemusi ja tutvusi. Kindlasti ei kao ma laia ilma täielikult, kui reisimishimu on mööda saanud, on väga tore naasta oma kunagisse kodukanti. Kui minu poliitikukarjäär peaks kunagi vilja kandma, võiksin ma tõesti tulla paiksest tagasi Väike-Maarja kanti ning esindada siinsete inimeste huve.

Küsis
Ilve Tobreluts

Lisatunnid kummitavas Öökoolis

Kiltsi põhikooli algklasside õpilased kogunesid 1. juuni õhtul Öökooli, et osaleda kolmes lisatunnis. Kool algas kell 18.00 suvel veekogu ääres käitumise tunniga. Järgmine õppeaine kandis nimetust tuli – sõber ja vaenlane ning viimaseks jäi metsas käitumise ABC. Õppeained algasid teooriaosaga, kus ammutati teadmisi sellest, kuidas eri situatsioonides käituda, ning lõppesid praktilise tegevusega, mille käigus mängiti erinevaid olukordi realselt läbi. Öökooli tudengid valmisid ise samblast, kruusast ning söetükidest veefiltri, kustutasid tuld ning päästsid hätta sattunud sõbra veest. Õpetajarollis olid seekord naiskodukaitsja Anneli Mikiver ning kaitseleitlane Ando Vainjärv. Suured tänud neile põnevate ja hädavajalike teadmiste jagamise ning meelde tuletamise eest! Õhtu jätkus üheskoos vorste grillides ning ööbimist ette valmistades.

vastu peeglit peab valju häälega kutsu- ma Valget Daami nimepidi. Siis pida-

Foto: 2 x Merje Leemets

vat daam end ilmutama. Oli nii julgeid proovijaid, kui ka skeptikuid.

Küllap oli julgeid rohkem, sest pimeduse saabudes ilmutaski Valge Daam end mõisapargis, jalutades koeraga põõsaste varjus ja vaadates igatsevalt klassiakendesse. Kummitus oli kõhedust tekitav, ent sõbralik: viipas kaugusest lastele tervituseks. Haihtudes jättis daam endast maha hulga põnevust, kahtlusi ning küsimusi. Elevust jätkus magamaminekuni ning juurdlus jätkus taas hommikul, kui lapsed ärkasid. On see tõesti võimalik, et kummitused on olemas? Eks ütleb ju vanasõnagi, et oma silm on kuningas ...

Öökooli lisatunnid jätsid lastesse kustumatu mulje ning loodetavasti saab see toimuma ka järgmisel õppeaastal. Seniks mõnusat puhkust!

Aitäh kõikidele abilistele ja Valgele Daamile!

Agnes Leemets

Kiltsi kooli algklasside õpetaja

Virumaa Tütarlastekoori ridades osales üldlaulupeol 12 meie valla laulutüdrukut. Dirigent Ly Ipsberg ütles, et laulupeo protsess oli hästi organiseeritud ning ta on rõõmus, et sai anda meie tublidele laulutüdrukutele võimaluse peol osaleda. Foto: Erakogu

Esmakordselt võtsid rongkäigu tee jalge alla ja lasid laulukaare all häälel kõlada kakskümmend kolm 1.-4. klassi laululast Väike-Maarja Gümnaasiumi Mudilaskoorist. Nende juhendajaks oli õpetaja Kaia Klaan." Foto: Heili Nõgene

ESF VAHENDIST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE KURSUSED SÜGIS 2017

Väike-Maarja Õppekeskuses toimuvad ajavahemikul september – detsember 2017 Haridus- ja Teadusministeeriumi riikliku koolitustellimisel Euroopa Sotsiaalfondi programmi „Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine“ raames alljärgnevad tasuta tööalased täienduskoolituse kursused.

Kursustel ei saa osaleda koolikohustuslikud ja kutse- või kõrgkoolis tasemeõppes riigieelarvelisel kohal õppijad

Kursuse nimetus	Tundide maht	Kursuse toimumise aeg	Grupi suurus
Eripuhastustööd	40 tundi	05.10-02.11.2017 (neljapäev)	8 inimest
Ettevalmistus abikoka kutseeksamiks	80 tundi	19.09-21.11.2017 (teisipäev)	10 inimest
Hoidiste valmistamise tehnoloogia	40 tundi	16.08-14.09.2017 (kolmapäev)	10 inimest
T- kategooria mootorsõidukijuhi koolitus	80 tundi	23.10-18.12.2017 (esmaspäev)	20 inimest
Toitade valmistamine erinevat liiki vastuvõtulaudadele	60 tundi	27.09-08.11.2017 (kolmapäev)	10 inimest
Turunduse ja müügi alusteadmised	60 tundi	11.10-06.12.2017 (kolmapäev)	10 inimest
Menüü koostamine ja hinnakujundus	40 tundi	10.11-08.12.2017 (reede)	10 inimest
toitlustusettevõtte töötajatele			

Täienduskoolituse kursuste sihtrühmadeks on erialase hariduseta täiskasvanud, ilma keskhariduseta täiskasvanud ja vananenud oskustega tööealine elanikkond vanuses 50+. Konkreetsele ettevõtte töötajatele ilma või madala kvalifikatsiooniga. Õppetöö toimub 9.00-16.00. Kursuste info ja eelregistreerimine telefonil 326 1892, 5103585. E-post: vmok@vmg.v-maarja.ee. Kodulehekülg: vmok.v-maarja.ee (täiendõpe/tasuta kursused)

Gümnaasium kutsub lastevanemate koosolekule

Lastevanemate üldkoosolek toimub 29. augustil 2017. a kell 18 Väike-Maarja seltsimajas.

Päevakord:

- Kokkuvõtte 2016/2017. õa õppetööst.** Ly Ipsberg, Väike-Maarja gümnaasiumi õppealajuhataja
 - Kokkuvõtte õpilaste osalemisest huviringides.** Helina Lükk, Väike-Maarja gümnaasiumi huvijuht
 - 2016/2017. õa üldeesmärkide täitmisest, informatsioon uueks õppeaastaks.** Marje Eelmaa, Väike-Maarja gümnaasiumi direktor
- Üldkoosolekule järgnevad klasside lastevanemate koosolekud Väike-Maarja gümnaasiumi peamajas.

KILTSI SAAB AJAKOHASE RAHVAMAJA

Sellist pealkirja võime lugeda 1936. aasta Viirumaa Teatajast. Tegelikult plaanisid Kiltsi kandi vabatahtlikud tuletõrjujad ehitada endale saali ja lavaga pritsimaja, tõsi küll, hiljem kasvaski see üle rahvamajaks. Samal aastal alustati vundamenditöödega, **suurejoonelise nurgakivipanekuni jõuti 27. juunil 1937. aastal. Seega on tänavu juubel – 80. Tähistame seda 2. septembril kell 12.00-15.00 toimuva ajalooapäeva Kiltsi rahvamajas.**

Kiltsi pritsimaja, vaade jõe poolt Foto: Hansa Antiik, Rakvere.

SUUR TULELÕÖM KILTSIS

on tänavuse Kiltsi ajalooapäeva peateema. Saame ülevaate Kiltsis möllanud ja Kiltsi elu oluliselt mõjutanud suurtulekahjustest ning pritsimaja arengust rahvamajaks. Näha saab imekombel säilinud tõelist ajalooürikut – EV riigivanema K. Pätsi ja teiste kõrgete riigitegelaste osalusega pritsimaja korjanduslehte. Külla tulevad Päästeameti allüksused. Lisaks avab teema – KILSI või KILTSI? – meile võimaluse uute üllatavate faktide valguses mõtiskleda nime KILTSI saamisloo üle.

2. septembril kell 12.00-15.00 toimuva Kiltsi ajalooapäeva kava:

- Kell 12.00 rongkäik – lippude lehvides ja puhkpillide saatel Kiltsi jaama ühiuuest parklast rahvamajani
- Väike-Maarja pasunakoori tervituskontsert
- Päästeameti Ida päästekeskus ja Väike-Maarja päästekomando tutvustavad päästeautot ja tulekustutusvõtteid, demonstratsioon
- Esineb KKM – Kiltsi Kobedad Mutid
- Lühiettekanded ajaloo: Suur tulelõõm Kiltsis ja KILSI või KILTSI?
- Võimalus vaadata videot mulluse ürituse KILTSI 140 rongkäigust
- Tulekustutusõppus lastele

Einelauda peab **GEORGI BURGERIPUHVET.**

Korraldajad: MTÜ Meie Kiltsi, Väike-Maarja vallavalitsus, Väike-Maarja muuseum, Väike-Maarja Muuseumisõprade Selts
Info: Madis Michelson, tel 521 2844; Aare Treial, tel 506 5421

Rahvusvahelise Gustav Normanni orelifestivali lõppkontsert toimub Simuna kirikus

7. septembril kell 18.00 toimub Simuna kirikus I rahvusvahelise Gustav Normanni orelifestivali lõppkontsert. Musitseerib Marko Kupari (orel, Soome). Kavas: Bach, Mendelssohn, Kuusisto jt

Rahvusvaheline Gustav Normanni orelifestival toimub käesoleval aastal esimest korda maikuust kuni septembrini Simuna, Viru-Jaagupi ja Väike-Maarja kirikutes.

Tegemist on orelifestivaliga, kus tähelepanu all on ühe meistri orelid. Gustav Normann oli esimene Eesti soost oreliehitaja, kes jõudis oma elu jooksul ehitada arvukal hulgal oreleid nii Eestisse kui ka Soome.

Festivali pillideks on valitud Gustav Normanni:

- kõige vanem säilinud pill – Väike-Maarja kirikus, 1848. a

Simuna kiriku orel.

- kõige suurem säilinud pill – Simuna kirikus, 1889. a

- kõige viimane pill – Viru-Jaagupi kirikus, 1893. a

Festivali peakorraldaja on Simuna koguduse juhatuse esimees Ainar Oja-saar.

10. septembril kell 13.00 VANAVANEMATE PÄEV PEREPIKNIK

Väike-Maarja raamatukogu õuealal

Peomoosi ja peosaia valmistamine. Erinevad töötoad.

Lusti loob ansambel **LÕÕTSAVÄGILASED**

Sündmus on tasuta.

Kaasa võtta piknikukorv ja -tekk.

Võimalusel veidi marju peomoosi keetmiseks.

Vihmase ilma korral toimub sündmus Väike-Maarja seltsimajas.

Info: tel 326 1837, 5302 4437
e-mail: seltsimaja@v-maarja.ee

Pühapäevakooli lastelaager toimus kahekümnendat korda

16.-18. juulini toimus Kärü küla endises koolimajas lastelaager pühapäevakooli lastele.

Laager oli pidupäevahõnguline, kuna see toimus juba kahekümnendat korda. Esimestes laagrites osalenud lapsed saavad nüüd laagrisse oma lapsi. Järjepidevus loob traditsiooni.

Laagris on kesksel kohal väärtuskasvatus läbi pühapäevakooli tunni, toimuvad erinevad rühmatööd, meisterdamisring, sport ja mängud, loomulikult ka lõkkeõhtu ja laul nagu igas korralikus laagris olema peab.

Olen väga tänulik laagri meeskonnale, kes panustab oma aega ja entusiasmi laste heaks. Vabatahtlikest abilistest

Pühapäevakooli tund.

on kujunenud välja tubli meeskond. Sellise suvise kokkusaamisega soovime elavdada ka EELK Simuna ja Väike-Maarja koguduste lastetööd.

Täname meie lahkeid toetajaid: Väike-Maarja vald ja EELK Simuna kogu-

Meisterdamisring ja rühmatööd pakkusid laagrilistele huvitavaid tegevusi. Foto: 2 x Erakogu

dus – tänu teile oleme saanud korraldada lastele toreid laageri.

Laagri meeskonna nimel
Kaja Alasoo

Sellel sügisel alustavad taas oma tegemisi seltsimaja huviringid, kuhu oodatakse ka uusi liikmeid

- Härmalõnga naisansambel – juhendaja Valve Libene
- Tantsurühm Kuremarjad – juhendaja Ilme Sein
- Näitering – juhendaja/lavastaja Erik Ruus
- Kunstiring täiskasvanutele ja lastele – juhendaja Maie Lepik
- Kiltsi laulu- ja tantsuring – juhendaja Merike Hövelson
- Tantsustuudio Alima idamaise tantsu ring täiskasvanutele – juhendaja Epp Kaljos. Esimene kohtumine toimub 28. septembril kell 17.30. Info telefonil 5563 8128
- Tantsurühm Maarjake – juhendaja Anneli Kalamäe. Esimene kohtumine toimub 11. septembril Väike-Maarja spordihoones. Kell 17.00 nooremad tantsijad, kell 18.00 vanemad tantsijad. Uusi huvilisi oodatakse esimesele

kohtumisele 13. septembril. Kell 17.00 tüdrukud ja kell 18.00 poisid.

Sellel sügisel alustab tegevust „Daa-mide liikumise ja tervisering“ – juhendaja Anneli Kalamäe. Tegeletakse kõigega, mis puudutab füüsilist ja vaimset heaolu. Erinevad harjutused, mis sobivad kõigile. Tervislik toitumine, aju treenimine, liikumine ja tantsimine. Kõiki huvilisi ootame 28. septembril kell 12.00 Väike-Maarja seltsimajas.

Hommikujooga kõigile huvilistele – juhendaja Anneli Kalamäe. Esimene kohtumine on 3. oktoobril kell 9.00. Täpsem info tel: 5196 2668

Sellel hooajal on Väike-Maarja seltsimaja oodata mitmeid harrastusteatrite etendusi. Külla on kutsutud oma etendusi mängima harrastusteatreid oma maakonnast ja kaugemalt. Jätkuvad kinoõhtud, kus on võima-

lik näha uusi Eesti filme. Täpsem info teatrietenduste ja filmide kohta ilmub septembrikuu ajalehes ja Väike-Maarja valla kodulehel.

Väike-Maarja seltsimaja on oodatud kõik piirkonna MTÜ-d, kodanikuühendused ja kultuurihuvilised. Võtke kaasa oma head mõtted ja viime need üheskoos ellu!

Kõikide ringide ja seltsimaja tegevuse kohta saab täpsemat informatsiooni telefonidel 326 1837 või 5302 4437, e-mail: seltsimaja@v-maarja.ee

Väike-Maarja seltsimaja juhataja
Kalev Pärtelpoeg

Me oleme Tallinnast, me ...

... Kuid maksmise asemel saime hoopis tuttavaks suurepärase inimestega.

Neli aastat tagasi tulime abikaasaga Kiltsi Uuemõisa külla elama. Meie hea naaber Õie kutsus mind kohe toredate inimestega – Kiltsi laulu- ja

Ei ole mina kuulnud, et ilm on halb, ikka tullakse kohale ja algab harjutamine, koos nalja ja naeruga. Mis sest, et saalis on 0° kraadi sooja ja Merike mängib klaverit sõrmikutega. Tänu Riina Talile oleme külmal ajal saanud harjutada sooja koe-
tada raamatukogu ühes toas. Kuigi seal ei ole häälest läinud klaverit, harjutame laulu Merikese akordioni saatel ja tantsime CD-de järgi. Riinale selle eest suured tänud! Merike ei anna alla ja mõtleb meile pidevalt välja uusi tantsu ja laule. Tema potentsiaali ei ole täielikult ära kasutatud. Tänu temale võtavad Kiltsi Kobedad Mutid osa igaaastastest Rakveres toimuvast senioride tantsupeost. Samuti on Merike välja mõelnud meie Härmalõnga klubis esinemiste kavad ning pannud meid neid laulma ja tantsima. On olnud ka palju muid esinemisi.

KKM – Kiltsi Kobedad Mutid. Foto: Erakogu

tantsumemmedega – ühte punkti. Sellist seltskonda, nagu need memmed on, pealinnast ei leia. Alati rõõmsad ja naeruhimulised. Nüüd oleme juba aasta uue nimega – Kiltsi Kobedad Mutid.

Meil on ju selline juhendaja, kellega koos olles me ei ole memmed, vaid särsakad mutid. Tänu Merike Hövelsonile oleme õppinud selgeks laulud, tantsud ja isegi väikest viisi näitemängu.

Merike oskab laulma ja tantsima panna nii lasteaiälapsed kui ka 80-aas-

Augusti algul said praegused ja endised Raeküla elanikud traditsiooniliselt kokku kooli mälestuskivi juures. Foto: Veljo Uueni

tased proud. Suured tänud talle selle eest kogu meie rühma poolt! Jätkugu tal ikka närvi ja jõudu kobedate muttidega koos olla. Meie Kiltsi rühm tähistab septembris juba oma 20. aastapäeva. Paljud ringi liikmed on läinud teispoolsusesse, aga visamad on jäänud. Ootame meiega liituma uusi liikmeid – vanusele vaatamata, kas oled 18 või 80, peaaigi, et oled rõõmsameelne ja heatahtlik.

Ilusat algavat sügist soovib

Tiiu Vain

Uuemõisa külast

17. septembril kell 10.00

TALUTOIDUPÄEV

Hoidistekonkurss

Vanavara- ja sügislaad

Väike-Maarja seltsimajas
ja seltsimaja taga

10.00 Vanavara- ja sügislaad

11.00 Hoidistekonkurss

12.00 Juurviljapillide valmistamise
õpituba

Selgitame välja parima magusa, soolase ja ahaa!-elamust pakuva hoidise. Konkursil osalemiseks too kell 10.00-11.00 kaks purki/pudelit vähemalt 0,5l hoidist koos retseptiga seltsimaja korraldajate kätte. Tulemused tehakse teatavaks kell 13.00.

Kauplemaja ja oma tooteid näitama on oodatud kõik, kes müüvad talutoitu, põllumajandus-, aia- ja metsasaadusi, talutehnikat, käsitööd, vanavara ja muudki vajalikku tööstuskaupa.

Info ja kauplajate registreerimine
Tel: 326 1837, 53024 437
e-mail: seltsimaja@v-maarja.ee

Suvi ja rahvatants

Rahvatantsijate hooaega oleme harjunud arvestama septembrist septembrini ja tihti on ka meil ajakirjandusest tuttav nn „hapukurgi-hooaeg“. Sellel aastal seda ei juhtunud, sest erineva vanuseastmega tantsijatel ei olnud ettevõtmistes ja esinemistes pikki vahesid. Suvekuude esinemiskaruselliga alustasid kõige nooremad – 2.-3.juunini lustisid 1.-2. klassi ja 3.-4. klassi rühmad Vokas Virumaa tantsupeol. Tehti trenni, puhati ja esineti. Samal ajal võõrustas Tarapita põhirühm kodus Stockholmist Eesti Rahvatantsurühma Virvel. Külalistele pakuti ekskursiooni Kilti mõisasse ja kõike, mida sisaldas Pandivere päeva programm. Lisaks päevasele ühisele esinemisele õpiti ja õpetati erinevaid tantse Georgi söögi- toas toimunud tantsuõhtul.

Tantsuõpetaja Egne Liivalaid ja gümnaasiumi tantsulapsed.

Suve tähtsaim pidu oli kindlasti XII Koolinoorte laulu- ja tantsupidu, millest 27. juunist-2. juulini võttis osa Väike-Maarja gümnaasiumi 7.-9. klassi rahvatantsurühm. Lisaks pakkusime oma 5.-6. klassi tantsupaare laenuks teistele rühmadele – Tarvanpääle ja Sõlekesele. Sümbolse töötuse „Mina jään“ kinnitasid tantsijad selle nädala jooksul mitmekordselt üle. Nad jäid – kuuma päikese all, vihma ja tuules, pikas rongkäigus ja kõige kindlamalt isetekkelisel tantsupeol Vabaduse väljakul! Täna kõiki peresid ja neid üheksatteistkümmet vahvat noort tantsijat toreda peonädala eest. Suur tänu saatjatele – Riki-Brigitta Mitt ja Heli Reinart.

Väikemaarjalased Lapuas toimunud suurejoonelisel tantsuetendusel „Mies“.
Foto: 2 x Erakogu

Edasi kulges suvi projektilainetes. Juhendaja jaoks parajat nuputamist vajav, sest alles vahetult iga uue väljutse eel selgub, mitu paari ning mis liigist saab osaleda ja vastavalt sellele tuleb siis kava sättida. Mul on siiralt hea meel, et väga suur hulk endiseid tantsijaid on tantsuseltsi üleskutsetele reageerinud ja saanud tänu sellele mõnes põnevas ühistegemises osaleda. Nii näiteks viis 8. juulil tantsutee neli paari ja viiuldaja Eve Sarneti Sagadisse pulma ja 15. juulil koos Tamsalu Virveringiga ja muusikute Marju Metsmani ja Lembit Kopsoga nelja küla päevale Kurtnasse. Kurtna esinemine oli Virveringile ühtlasi peaprooviks Prahasse sõidu eel. Nimelt valisid minu juhendatava Virveringi naised sellel hooajal 35.

sünnipäeva tähistamise lõpetamiseks reisi 17.-24. juulini folkloorifestivalile Prahasse. Ka selle esinemise koosseis sai kirju, kuna tantsimas oli ka kaks tarapitalast. Reis kujunes huvitavaks tänu Eesti Europeade komitee organiseerimisele. Saime puhata, näha väga erinevaid folkloorigruppe Euroopast Aasiani, alates tantsijatest kuni suure alpikellade showgrupini.

2.-6. augustini tegid mehed kaasa Soome 100 puhul Lapuas toimunud tantsuetendusel „Mies“. Sellesse projekti otsis eestipoolse lavastuse juht Tiit Mürk kõigepealt viimasel mees- te tantsupeol säranud Väike-Maarja E-rühma(eri-rühma) noormehi. Sellest rühmast said Soome tulla vaid pooled – 4 kanget tantsumeest ja seega saime kokkuleppele, et võime täita ülejäänud

kohad meie põhirühma meestega. Seega kujunes ka selleks etenduseks huvitav koosseis – oli neid, kes tegelevad tantsimisega pidevalt ja ka neid, kes pole mitu aastat põlvpükse jalga saanud. Aga eesti mees on tantsulõvi ja publik küsis mitmel korral, kas on tegemist üle lahe toodud professionaalsete tantsijatega.

Ning esinemistest selle suve viimase, kõige erilisema koosseisuga – naised, lapsed, mehed ja seda gümnaasiuminoortest vanadeni, tegime 15. augustil pidulikult rukkilõikusepäeval Simunas rukkikuninga põllul. Sellega oleme siis ka Eesti 100 puhul esimese panuse andnud ja loodame, et tore hooaeg saab augusti lõpus vahva punk-

ti meie ühise vana-aasta ärasaatmise- ga.

Uus hooaeg aga koputab kohe uksele ning septembris alustame kahe tähtsündmuse nimel trennidega. Valmistume 2018. aasta sügisel saabuvaks Tarapita põhirühma 30. sünnipäevaks ja 2019. aastal toimuvaks XX üldtantsupeoks. Tööd alustavad laste-, noorte- ja erinevas vanuses täiskasvanute segarühmad.

Kõiki tantsuhuvilisi täiskasvanuid, hoolimata vanusest ja eelnevast tantsukogemusest, **ootame esimesse Tantsuseltsi Tarapita ühistrenni esmaspäeval, 18. septembril kell 19.00 VMG võimlasse.**

Egne Liivalaid

Mehed, tants ja emotsioon

Käesolev aasta näib üleküllastunud numbrimaagiast (vähemalt põnev on numbritega mängida).

100 rukkipõldu – elagu Eesti 100!

Alustan värskest, samas küpse-suve-lõhnalise numbrikombinatsiooniga. Astudes rukkimaarjapäeval, 15. augustil Eesti suurima – 180 hektarilise rukkipõllu kesale tantsusammul, ei adu mõõdet, kuipalju saab siit eestimaist rukkileiba, tunned vaid ninasõõrmeis küpseva vilja rammusat lõhna ja põsel kõrvetava augustipäikese lõõma.

Samas hüütakse maha ja austatakse 100 rukkipõllu põllumehi ning sellest jahust Eesti Vabariigi 100. sünniaastapäevaks valmiva 1 000 000 rukkileiva küpsetajaid. Projekt, mis sai küpseks juba aasta tagasi – loodame, et uudseleib küpseb sama üllal eesmärgil ning oleks lahtilõikamiseks valmis 17. novembril Eesti Rahva Muuseumis. Samas on heameel kodukandi õitsva ja heal järjel põllumajanduse üle – suurim rukkipõld ju koduvallas ning meil on oma kuningas – Rukkikuningas Hans Kruusamägi. Heameel on tõdeda, tantsides Tarapita vanade-noorte-las- tega värskeltniidetud kõrrepõllul ja jahuveski järele janunevate rukkihak- kide vahel, et kultuur ja põlluharimise kultuur jätkuvad, kui on lapsi, kes seda küpse vilja lõhna kogevad ning on põl- lumehi, kes põldu harivad ja miljonist leivast unistavad...

100 viru meest – elagu Soome 100!

Soome Meeste tantsupeo (Mies Tanssipidot) korraldajad unistasid aga 1917 soome mehest, kes astuksid 4.-5. augustil koos 100 eesti mehega Lapuas tantsumurule, tähistamaks Soome Vabariigi 100. sünniaastapäeva.

Unistused aga ei ole alati määratud

täituma, eriti kui traditsioonid seda toetamas ei ole – seega 1917- st jäi järele hin- nanguliselt ca 250 soome jul- get mehepoega, ning Eesti Mees sai sārada peo staarina, astudes tantsumurule marulise aplausi saatel. Miks just 100 ja nimelt virulast – lihtne loogika: Eesti ja Soome 100 ning Rakvere on La- pua sõpruslinn. Lapua delegat- siooni koosseisus Rakveres 3. Meeste tantsupidu väisanud koreograaf Ari Numminen sai inspiratsiooni meeste tantsust – analoogset emotsiooni loo- tis ta näha ka oma hõimurahva silmis.

Etendus oli läbilõige sealsest hea- oluühiskonnast, professionaalsete eestantsijatega. Kumas läbi teema: ka kõige võõram inimene võib olla sinu sõber, kui sa ise käitud inimesena. Peo lõpulugu, mida tantsis kõik see vägi, rõhutas ehtärgset mehelikkust, olles rahvaste ülene, samas näidates mehe rõõmsat lapselikku olemust.

Mehed: 50 lauljat ja 50 tantsijat – niipalju meid Virumaalt oli.

Tants: 15 minutit, 3 tantsulist lugu meestelaulu saatel, Tiit Mürk'i (Tarvan- pää kunstiline juht) seades.

Emotsioon: kui 50 lauljat õpib laul- des tantsusamme, siis õpib 50 tantsijat ka laulu ära, et kontserdil kaasa lauldes rõkata – see ongi emotsioon,

Tarapitalased esinemas suurel rukkilõikuse peol.

Foto: Ilve Tobreluts

mis küpseb viie päeva jooksul õlg-õla kõrval, jalg-jala järel, ühiselt veedetud üleemeelikud naistest-vabad-tunnid, Uno-kaardid hilisõõni ja Muna-män- gud palliplatsil. Meie juhendaja Egne on sõnatu kirjeldamaks Meeste Tantsupeo emotsioone – ühes on ta kindel – meeste peol kaastegevad naised on ülimalt rahul – olematud duši- ja tualet- tijärjekorrad, samas meeletu järjekord tantsukaardil õisel improviseeritud ühistantsupeol...

Matil magamine ja norskamine käib asja juurde. Kes seda kogenud – ootab juba uut pidu.

Kohtumiseni 2019. aasta XXVII Üld- laulupeol ja XX Üldtantsupeol Tallin- nas!

Tarapitalaste nimel
Aivar Liivalaid

Männisalulased pidasid traditsioonilist kokkutulekut

Männisalu rahvas tuli taas kokku 29. juulil, kaasas piknikukraam ja tun- dideks jaguvaid meenutusi. Seekord oli meid kohal 19 ehk ületasime veidi eelmise aasta osalejate arvu. Õnneks oli meil tellitud kokkutulekuks sobiv ja meeldivald värske ilm, nii et varjualuse puudumine kadunud külas meid kuidagi ei seganud. Juba aastaid seda koge- nuna tekitab hinges ikka erilise tunde võimalus heisata koos sinimustvalge- ga meie oma Männisalu lipp – aastast 1979, pisut tuhmunud kollane värv tähistamas kuldseid viljapõlde ning roheline värv metsi ja aasasid, mida hoolimata küla hääbumisest leidub siin endiselt küllaldaselt – ning meil on oma Männisalu hümn, mida kord aas- tas ühiselt laulda.

Seekord tegime tutvust viimase aasta jooksul trükitist ilmunud Eesti kohanimeramatuga, kus on maini- tud ka Männisalu nime. Saime teada, et Eestis on veel üks Männisalu, mis asub Põlvamaal. Männisalu küladel

olid enne 1930ndaid rahvapärastel tei- sed nimed – Põlvamaal Leevätinukk, Leevati ja veel mõningad tei- sendused, meil Virumaal Naraka küla, mida tea- daolevalt 1284. aastal on mai- nitud ka Naren- kayve nime all. Viimasest ehk Narenkayvest tulenevalt on kohanimeraa- matu järgi meie Männisalu nimi algselt olnud *kaevu-lõpuline* liitnimi, nime algus tähistas ilmselt isikunime. Et seekordsel kokkutulekul tuli ette kohanime ja muuga seotud mõistatamisi veelgi, kõlas soov, et järg- misel aastal võikski aset leida viktoriin kohaliku ajaloo kohta. Väga hea mõte!

Seega on plaanis taas midagi uut ning kokkutulekuid me muidugi lõpetada ei

Foto: Edgar Tammus

saa.
Kokkutulekuni 2018. aasta juuli vii- masel laupäeval!

Heili Nõgene

1. augustil külastasid Vaod endiste Vao mõi- saomanike von Rennen- kampffide järeltulijad Kanadast. Vao tornlin- nuse esisel tehtud pildil on nad koos von Harpe- de järeltulijatega, kelle- ga koos seekordne Ees- ti reis ette võeti. Ühiselt külastati mitmeid nende perede kunagisi valdusi ja neile olulisi paiku, lisaks Vaole ja Väike-Maarjale käidi siin ümbruskonnas veel Põdrangul, Sallas, Rak- veres jm.

Foto: Ilve Tobreluts

Räpinast. Inspireerituna ...

Väike-Maarja Põllumeeste Selts kut-
sus huvilisi 29. juulil aiandusalasele
sõidule Räpinasse. Pikalt ette planeerimata reis osutus inspireerivaks uute
ideede allikaks ja juba mõeldud mõtete
taasarenduseks. Kogukonnakeskusena
tegutsev Räpina loomemaja, Sillapää
lossi park ja Räpina aianduskooli aed
ning legendaarne Reet Palusalu kodu-
aed olid kuuma suvepäeval värskenda-
vaks elamuseks.

Loomemaja elamus

Räpina loomemaja algus on aastast
2012, kui Räpina vald ostis omaaegse
Räpina mõisa tall-tõllakuuri. Omava-
litsus leidis, et Räpina kogukonna ini-
mesed väärivad kohta, kus end loomin-
guliselt teostada. 19. sajandil ehitatud
hoone peidab endas buketti keraami-

Reet Palusalu Kungla talu eesaias.

Foto: Marju Metsman

kakojust, kunstiklassist, helisalvestus-
ruumist, pruulikojast, seminariruumist,
suuremast saalist ürituste tarvis. Räpi-
na loomemaja on loomemajanduskes-
kus erinevate õpitubade ja koolituste-
ga. Jooksvalt toimuvad laste saviklubi,
täiskasvanute keraamika, laste kunsti-
ringid, täiskasvanute kunstiõhtud, käsi-
tööringid, Tiffany tehnikas klaasvitraaži
töötoad, klaasisulatus, toidukoolitu-
sed, võimalus on kangastelgedel kudu-
da. Loomemaja tegevuste läbi on igal
Räpina inimesel ja huvilistel kaugemalt
võimalik ennast arendada. Lisaks saab
ette tellida erinevaid loovtöötubasid
keraamika, klaasimaali, paberi valmis-
tamise, toiduvalmistamise jm teemal.

Räpina loomemaja on 1999. aastal
asutatud SA Räpina Inkubatsioonikes-
kuse (rahvakeeli Räpina Äriabikeskus)
teine tegevussuund. Räpina Äriabikes-
kuse eesmärk on abistada ja toetada
Räpina piirkonna ettevõtjaid suurenda-
maks nende konkurentsivõimet. Loo-
memajaga on tihedalt seotud nii alus-
tavad ja tegutsevad ettevõtted kui ka
mittetulundusühingud ning koostööd
tehakse ettevõtlust edendavate insti-
tutsioonidega, erinevate teadusasutus-
tega ja oma ala spetsialistidega.

Külalistena saime kinnitust, et Räpi-
na Loomemaja on koht, kus juba sisse
astudes tabad tervikut ja hoomad maja
ettevõtlusvaimu, soovi panustada ko-
gukonna inimestesse ja väärtustada
nende huvisid. Väikemaarjalastele on
see kahtlemata koht, millest eeskuju
võtta.

Heal pargil mitu nime

Räpina loomemajast suundusime
edasi kõrvaloleva Sillapää lossi parki,
mida on eri aegadel kutsutud nii Räpi-
na pargiks, Aianduskooli pargiks, Silla-
pää lossi pargiks kui tehnikumi pargiks.
Sillapää lossis asus aastakümneid Räpi-
na Aianduskool, tänasel päeval tegu-
tsevad seal aga Räpina Koduloo- ja
Aiandusmuuseum, Räpina Rahvakool
ning Räpina Muusikakool. Sillapää lossi
saab kaeda ka läbi nn kollase ristkü-
liku ehk Räpina ajalooline süda on üks
neist 21st Lõuna-Eesti avastamist väärt
paigast, mida soovitatakse vaadata läbi
National Geographicu akna.

Räpina kujundatud maastiku pä-
risosaks saanud pargi üle-eestilisest
tuntusest annab aimu ka pargi tänane
küllastajate rohke arv. Olime huvireisi
päevalgi üks mit-
mest pargiküllastaja-
te grupist. Juuli lõpu
rohke õitsemine
Räpina pargialal ja
aianduskooli juures
aedades tõi huviliste
näole imetaba-
se naeratuse. Erili-
ne rõõm oli meiega
kaasas olnud Ainol,
Jaanikal ja Andresel,
kes leidsid omani-
melise hariliku sireli
sordi aianduskooli
lõpetaja ja kaua-
aegse õpetaja Adolf
Vaigla sirelite kol-
lektsioonist. Hea on

teada, et kahte neist meie huvireisijate
nimelistest sortidest – Ainot ja And-
rest – võib leida ka rahvusvahelisest
sirelisortide registrist, mida peetakse
Hamiltonis Kuninglikus Botaanikaaias.

Legendaarne Palusalu aed

Huvireisi naelana küllastasime Räpi-
na Aianduskooli ühe hinnatuma
õpetaja Reet Palusalu legendaarset
koduaeda. Nupukalt kujundatud aias
kohtasime juuli lõpus võimsat õiteilu,
murule astudes tekkis kohe tahtmine
tunda seda palja jala all ja nii jäidki ja-
lanõud reisibussi juurde aiaringkäigult
tagasijõudmist ootama.

Kungla talu 2004. aastal rajatud aias
kestab õitsemine varakevadest hilis-
sügiseni ja avanevad värvilised vaated
peale peenardevahelise avamaa ka
Võhandu jõe ja metsale. Siin pole midagi
juhuslikku, sest iga lill, puu ja
põõsas on läbimõeldult paigutatud.
Meisterlikult kujundatud aia loomisel
on Reet Palusalule olnud eeskujuks
inglise aiakujundaja John Brooks. Reet
Palusalu pooleteisthektarilises iluaias
on ka üks Eesti suurimaid püsilillekol-
lektsioone. Külalistena pidime veendu-
ma, et Reet Palusalu on oma ala tõeli-
ne tipptegija. Rõõm oli teele kaasa saa-
da hulgaliselt praktilisi näpunäiteid aia
rajamiseks ja hoolduseks. Tagasiteel
jätkus hulgaliselt mõtte- ja jutuainest.

Aitäh huvireisil osalenu-
tele, muutsi-
te päeva tõeliselt meeldivaks!

Marju Metsman

huvisõidu korraldaja

Nelja küla külapäev

15. juulil toimus Võivere, Kurtna, Nada-
lama ja Kärsa külade 6. kokkutulek.

Pärast lipu heiskamist ja avasõ-
nu jätkati esimesel külapäeval alguse
saanud puude istutamise traditsiooni.
Kurtna kooli esimese teadaoleva kool-
meistri Andres Hausi lapselaps Edda
Hiilaid ja viimane koolijuht Jüri Kalvet
panid kasvama tammepuu, kaks noort
peret perepuudena pihlapuud ja nelja
küla esindajad külapuud.

Seejärel oli külapäevalistel võima-
lik kuulata Matti Preemi ettekannet
Kurtna kooli, mille esmamainimisest
möödub tänavu 230 aastat, ajaloost.
Triin Ploompuu juhendamisel said lap-
sed osa võtta vahvatest mängudest ja
võistlustest. Auhinna ja kiidusõnadeta
ei jäänud ükski laps! Väga populaar-
seks osutus seekordne tehnika näitus,
kus suurtel ja väikestel huvilistel oli
võimalik uudistada erinevate ajastute
põllumajandustehnikat, mootorrattaid,
mopeede ja maastikusõidukeid. Ühi-
sele lõunasöögile järgnes rahvatant-
surühmade Tarapita ja Virvering kaasa-
haarav esinemine.

Aitäh kõigile külapäeval osalenu-
tele, korraldustoimkonna liikmetele ja
abilistele!

Projekti „Nelja küla 6. külapäev“
rahastasid rahandusministeerium ko-
haliku omaalgatuse programmi vahen-
ditest, Väike-Maarja vald ja MTÜ Neli-
kand.

Ene Preem

MTÜ Nelikand eestvedaja

Rahvatantsurühmade Tarapita ja Virvering kaasahaarav esinemine.

Tehnika näitusel jagus uudistamist kõigile huvilistele.

Foto: 2 x Jalmar Kruut

Väike-Maarja Pasunakoor külalislahkel Hiiumaal

Suvi on kultuurirahvale alati tööine. 11.-
13. augustil osales Väike-Maarja Pasu-
nakoor Hiiumaa XI Puhkpillipäevadel.
Korraldajaks Emmaste puhkpillimuusika
edendaja ja orkestrijuhth Toomas
Paap. Festivalil osales viis orkestrit
mandrilt: Pasunakoor Forte ja orkester
Tamme Tartust, Paide Linnaorkester,
Kaitseliidu Tallinna Maleva orkester ja

ka Harjumaa ja Läti Kekava muusika-
kooli noorteorkestrid. Ühisorkestrit ju-
hatasid kordamööda kõikide orkestrite
dirigendid.

Pärast ühiskontserti kihutas meie
kollektiiv Hiiumaa teise otsa Kalana sa-
damasse, et esineda suvitajatele ja ko-
halikele muusikahuvilistele. Vastuvõtt
oli suurepärase.

Pasunakoor Hiiumaal.

Väike-Maarja Pasunakoor.

Programm oli tihe. Reedene päev
kulus ühislugude õppimisele. Ühis-
proovidega alguse saanud päev tipnes
rongkäiguga Käina kultuurikeskusest
Käina kirikuvaremeteni. Seal toimus XI
Hiiumaa Puhkpillipäevade avamine ja
kontsert ühendorkestrilt, kus mängisid
kõik eelnimetatud orkestrid. Osalesid

Trompetistid Henrik Villem Sepping, Taavi Taar ja Mairo Kivipõld ühisorkestris. Foto: 2 x Erakogu

kõik kohal olnud orkestrid. Publikut oli
saabunud ka Väike-Maarjast. Keerutati
jalga, mängiti pilli ja sooviti üksteisele
rõõmsat taaskohtumist.

Pühapäeva hommikul suundusid
kõik orkestrid Kärdlasse, kus toimus
viimane ühiskontsert ja puhkpillipäe-
vade lõpetamine.

Oli tegus nädalavahetus täis kaunist
muusikat ja taaskohtumisi! Suurimad
tänu korraldajatele!

Vallo Taar

Väike-Maarja Pasunakoori dirigent

Kogume kirikindaid!

Nobenäpad on praegu juba vardad
kappi ära pannud ning sõrmed mulda
torganud, ent paras aeg on uusi kudu-
misplaane pidada.

Võtke siis sügisel esimese asjana
kavasse üks kohalike mustritega kirev
kindapaar!

Teisalt jääb igal aastal mõni ilus
kirju kinnas üksikuks või kulub mõni
kaunis kindapaar nii läbi, et paranda-
mine ei ole enam mõistlik.

Ärge neidki ära visake! Parem ko-
gume kõik väärt kudumid kokku ja
näitame teistele.

Palun tooge **puhtad kirikindad**,
kas üksikult või paarikaupa, vanad või
asja kootud, Väike-Maarja muuseumi.

Lisage juurde kinnaste **omaniku
nimi ja kontaktandmed** ning või-
malusel igasugust **teavet kinnaste
kohta**: kuduja nimi, vanus kudumise
ajal, kudumise koht ja aeg, mustri pä-

ritolu, kes ja kus neid kindaid kandis
jms.

**Kinnastest saab üks osa MTÜ
Kotli Maja ja Väike-Maarja muu-
seumi ühistööna valmivast näitusest
„Võta näpust!“**

Näituse lõppedes tagastame kin-
dad omanikele.

Täpsemat infot annab **Kadri
Kopso**, tel 523 6582, e-post: kadri@kaarlitalu.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

18. september alates 10.00

VÄIKE-MAARJA HOOLDEKODUS

Info ja registreerimine

tel. 5656 4959, 5016 825

Silmade kontroll 15€, prilliostjale TASUTA!

Naisekandmise maailmameistrivõistlustelt toodi Eestisse seekord hõbemedalid

Väike-Maarja valla sõprusvallas, Sonkajärvi vallas Soomes toimusid 30. juunil ja 1. juulil juba 22. korda maailmameistrivõistlused naisekandmises.

Naisekandmise MM-i sprindidistantsil edukalt kaasa teinud Indrek Kesküla ja Elaine Chen USA-st.

Anu ja Janno Silla võistlusriietusel on kirjas kogu nende naisekandmisvõistlustel osalemise 20-aastane ajalugu. Foto: 2 x Erakogu

Eestit esindasid Anu ja Janno Sild, kellele see võistlus oli juubelihõnguline, ning vallavanem Indrek Kesküla.

Anu ja Janno Sild on osalenud naisekandmisevõistlustel koguni 20 aastat. Sellest 16 aastat Väike-Maarjas Eesti esivõistlustel ja nüüd neli viimast aastat Soomes Sonkajärvi MM-il. Selline väärikas ajalugu andis sellel aastal Anu ja Janno Sillale võimaluse naisekandmise MM võistluste avakõneks ja

avamiseks. Janno Sild tegi seda suurepärases soome keeles pälvides publikult tugeva aplausi. Anu ja Janno on kogunud endale hulganisti sõpru, kes on samuti naisekandmise fännid: olles nii osalejad või ka lihtsalt võistluste pealtvaatajad.

Kui Eestis sadas 1. juulil korralikku vihma, siis Sonkajärvil (Helsingist ligi 500 km põhja suunas) paistis päike, sooja oli 25 kraadi ning naisekandmise hea aura oli taevast pühkinud viimasedki pilved.

Anu ja Janno Sild ning Indrek Kesküla koos Elaine Cheniga (USA-st) osalesid naisekandmise sprindidistantsil, mis peetakse n-ö sportlikuks sissejuhatajateks MM-le. Sprindidistantsi pikkuseks on 100 meetrit, mille jooksul tuleb läbida ka põhidistantsil kasutusel olev veetakistus.

Indrek Kesküla koos Elaine Cheniga tulid sprindis viiendaks, kuid Anu ja Janno Sild kahjuks kukkusid ning jäid üheksandaks.

Naisekandmise põhidistantsil (253,5 meetrit, veetakistus ja kaks tõket) saavutasid Anu ja Janno hõbemedalid nn perekondade/seenioride liigas. Neid edestasid naisekandjad Rootsist Sofia ja Joachim Elevant.

MM-i absoluutarvestuses osales 46 paari ning publiku suureks rõõmuks tulid 2017. aasta naisekandmise maailmameistriteks Taisto Miettinen ja Kristiina Haapanen, kes on nüüd juba kuuekordsed maailmameistrid. Teisele kohale tulid Soome paari tõsised konkurendid USA-st Mischa Freystaetter ja Rie Takano. Ameerika paar oli käesoleval aastal maailmameistreid Taisto Miettineni ja Kristiina Haapaneni suutnud USA-s toimunud esivõistlustel isegi edestada ning revanš koduseinte vahel oli kindlasti Soome paarile magus.

Janno ja Anu Sild ütlesid pärast võistlust, et eks see kukkumine sprindidistantsil jäi küll veidi hinge, kuid kokkuvõttes on nad väga rahul. Esiteks õnnelikud hõbemedalite üle ja teiseks on mõnus kohata häid tuttavaid, koos nalja visata ning nendega vestelda. Heaks motivaatoriks on publikult saadav tagasiside. Näiteks lihtne tundmatu isiku käepigistus või õnnesoov teeb südame soojaks ja on ka tegelikult väga oluline.

Indrek Kesküla tõi Eesti omavalitsusjuhtide suviselt mitmevõistluselt võitjakarika Väike-Maarjasse

26.-27. juulil toimus Suure-Jaanis 22. Eesti omavalitsusjuhtide suvine mitmevõistlus.

Võisteldi kümnel alal: sulgpallis, discgolfis, sõudmises, minigolfis, jalgrattakrossis, nooleviskes, sudokude lahendamises, kuulijännis, petankis ja jahilaskmises.

Kõigi alade kokkuvõttes võitis esikoha Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla. Esikolmikusse jõudsid veel Nõo volikogu esimees Jaanus Järveoja ja Järva-Jaani vallavanem Arto Saar.

Indrek Kesküla sai ka kaks alavõitu: sulgpallis ja nooleviskes.

Eesti omavalitsusjuhtide mitmevõistluse esikohakolmik: vasakul Jaanus Järveoja, keskel võitjakarikaga Indrek Kesküla, paremal Arto Saar.

Foto: Priit Karjane

Kakskümmend aastat naisekandmist

Tänavune naisekandmisvõistlus oli meie jaoks juubelihõnguline. Kuusteist aastat Väike-Maarjas ja neli aastat Sonkajärvil teevad võistlemise kordi kokku ühe ilusa ümmarguse arvu.

Mis siis eristab seda esimest, 1998. aasta võistlust 2017. aasta omast? Kõige suurem erinevus on muidugi võistluspaik, kuid kui see kõrvale jätta, siis suurima erinevusena näeme, et esimeste aastate suur võistlusärevus on muutunud meeldivaks nautimiseks.

Selleaastane Sonkajärvi võistlus oli külalisrohke, kuna kogu nädalavahetus oli kuiv ja soe – termomeeter näitas ligi kolmkümmend soojakraadi. Kaugeimad võistlusest osavõtjad tulid seekord Austraaliast, Singapurist ja Ameerikast. Osavõtjaid oli registreerunud viiskümmend üheksa paari.

Reedel, kui olime koos vallavanem Indrek Keskülagi Sonkajärville jõudnud, tormasime kohe esimese paarina võistlustulle. Nagu tavaks, joostakse seal esmalt sprinti. Sellesse jooksu oli registreerunud ka Indrek Kesküla, kes sai omale ameeriklannast kandami.

Enne starti oli enesetunne hea ja nii me jooksu läksimegi. Stardijoonel olime koos Soome ja Ameerika paariga.

Janno ja Anu Sild 22. naisekandmise MM-võistlustelt võidetud veteranideklassi hõbemedalitega. Foto: Erakogu

Enne veetakistust olid teised võistluspaarilised meid küll edestamas, kuid veest väljatulekuga jäid jänkid hätta ja nii me neist mööda saimegi. Jõudu tundus olevat piisavalt ja me lisasime veidi hoogu. Paraku juhtus nii, et lisa-hoog maksis kätte kukkumisega ja meie finišeerumine toimus longates. Öhtuseid starte me paraku enam ei näinud, kuna ülejäänud aja olime esmaabipunktis vigastusi ravimas.

Laupäeval, põhivõistluse päeval, kogunesid kõik võistluspaarid avatseremoonia rongkäigule. Kolonn oli au kartustäratavalt pikk. Võistluse korral-

dajatel oli soov, et meie võtaks pidulikult avatseremoonial võistlejate poolt sõna ja tervitaks külalisi. See meie etteaste sai sooja aplausi osaliseks ja pärast seda algas võistlus.

Eelmise päeva vigastused andsid ka põhivõistluse päeval tunda. Siiski otsustasime jooksust osa võtta ja anda parima, mis saame. Stardijoonel olime koos kolme paariga. Seekord me ei tahtnud üleliigselt riskida, kuid ka liiga ettevaatlikult võtta ei saanud.

Lõpptulemusena finišeerusime seenioriklassis hõbedale, mis on, arvestades eelmise päeva vigastusi, väga hea tule-

mus. Autasustamiseremoonial tunnustati meid ka staažikaima naisekandmispaarina. Sonkajärvi vallavalitsus kostitas kohalikus raamatukogus meid ja paljusid teisi võistlejaid piduliku vastuvõtuga.

Tagasi koju jõudes külastasime ka Viljandi Haigla kiirabiosakonda. Sise-mised põrutused, marrastused ja or-toos ei vähenda aga sündmuse tähtsust meie jaoks ja me oleme tänulikud Väike-Maarja vallavalitsusele.

Anu ja Janno Sild

Eesti valdade suvemängudel jõuti taas esikümnesse

Võidukas köieveomeeskond.

Gümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetaja Tauno Tihti ning kergejõustikus kaasa teinud noormehed Ander Talu, Henri Matikainen, Kerdo Kivivare ja Mait Suursaar.

25. Eesti valdade suvemängudel Vinnis sai Väike-Maarja vald 56 omavalitsuse seas 9. koha. Kümnest võistluse kavas olnud alast osaleti kuuel ja koguti kokku 200 punkti. Võitjaks tuli Rae vald 240 punktiga.

Kõige edukam oli meie köieveomeeskond, kes esines taas oma tea-

da-tuntud headuses ning saavutas I koha. Köieveomeeskonda kuulusid Argo Aonurm, Kalle Piirioja, Sten Karro, Kalev Õim, Priit Beljaev, Andres Kruusamägi ja kapten Aare Prants.

Jahilaskjad saavutasid III koha. Meeskond esines koosseisus Peeter Järvamägi, Tarmo Järvamägi ja Alo Ling

(neist parim oli Alo Ling, kes sai tulemuseks 92 p).

Mälumängijad olid seekord 12. kohal. Võistkonnas tegid kaasa Ivar lass, Maili Tannbaum, Tauno Tihti ja Aivar Vimberg.

Väino Stoltsen ja Hanna Maran. Foto: 3 x Erakogu

Jalgrattakrossis osales 3 ratturit. Ivar Vaab võistles end meeste distantsil esimeseks, Tõnis Saar oli 9. ning Kalle Piirioja M40 klassis 17. kohal. Kuna arvesse võeti aga viie parema ratturi tulemused, siis kokkuvõttes tuldi 14. kohale.

Kergejõustikus jääd sel aastal 17. kohale. Oma parima andsid Kati-Ly Randviir, Aivar Ellam, Kardo Eino Klement, Väino Stoltsen, Ants Einsalu, Tanel ja Tauno Ojasaar, Hanna Maran, Maili Tannbaum, Henri Matikainen, Ander Talu, Kerdo Kivivare, Mait Suursaar ja Indrek Kesküla. Alavõiduni jõudis neist Indrek Kesküla odaviskes tulemusega 45.70.

Peale kergejõustiku tegi Indrek Kesküla kaasa ka juhtide võistluses.

Ebavere Kange triatloni kiireimad olid Madis Rouhijainen ja Geidi Kruusmann

29. juulil toimus XVII Ebavere Kange triatlon. Start anti Äntu tehisjärve ääres, ratastega sõideti Ebaverre ning seejärel metsajooks Ebavere radadel. Meeste võidu noppis Madis Rouhijainen (aeg 41,04) ja naistest Geidi Kruusmann (aeg 44,08).

Ebavere Kange triatloni distantsid: ujumine Äntu Paisjärvel (mehed ujusid 350 meetrit ning naised ja noored 175 meetrit). Seejärel kõigil jalgrattasõit Ebevere spordikeskusesse (14 km), millele järgnes jooks Ebavere radadel pikkusega 2,5 km.

Seekordne võistlus ei lõonud küll osavõtjate rekordit, kuid kuna osavõtjad saavad olla vaid Väike-Maarja vallaga seotud inimesed, siis osalejate arv ligikaudu 100 annab tunnistust selle võistluse populaarsusest Väike-Maarjas.

Tulemused

Mehed: 1. **Madis Rouhijainen**, 0.41,04; 2. **Marti Alt**, 0.43,45; 3. **Indrek Mägi**, 0.43,55; 4. Urmo Kesküla, 0.44,03; 5. Rivo Täheste, 0.44,53; 6. Ragnar Lepp, 0.45,44; 7. Raimo Nikolajev, 0.46,05; 8. Magnus Aasumets, 0.48,02; 9. Marko Ömmik, 0.48,33; 10. Miko Peris, 0.48,40; 11. Janar Moorits, 0.49,23; 12. Jorma Liivalaid, 0.49,45; 13. Allar Adamson, 0.49,51; 14. Janis Jüriso, 0.50,06; 15. Rainer Teidla, 0.50,59; 16. Tauno Ojasaar, 0.51,03; 17. Kaspar Bork, 0.52,34; 18. Indrek Aksel, 0.52,45; 19. Tanel Kümnik, 0.53,30; 20. Ants Rouhijainen, 0.53,50; 21. Lauri Lodjak, 0.54,33; 22. Peeter Ilves, 0.55,08; 23. Kaspar Põldmaa, 0.55,28; 24. Jarno Mööl, 0.55,43; 25. Janar Eelmaa, 0.58,23; 26. David Llorente, 0.58,38; 27. Raivo Pruul, 1.00,50; 28. Kristo Saage,

1.01,09; 3. **Kasper Saaremets**, 1.02,09; 4. Arthur Part, 1.02,16; 5. Marten Mööl, 1.02,51; 6. Martti Pruul, 1.08,11; 7. Joel Henry Visnapuu, 1.08,11; 8. Mattias Ojasaar, 1.20,49

Poisid, 15-17a: 1. **Tanel Ojasaar**, 0.49,37; 2. **Lehar Madis Metsallik**, 0.50,30; 3. **Rayan Veia**, 0.52,15; 4. Andrey Semenov, 0.58,08; 5. Richard Vee-laid, 0.59,49

Naised: 1. **Geidi Kruusmann**, 0.44,08; 2. **Triin Kull**, 0.45,09; 3. **Merike Järvamägi**, 0.47,32; 4. Janne-Eliise Kond, 0.47,41; 5. Hele Väizanen, 0.48,31; 6. Riina Lillend, 0.50,04; 7. Triin Kivipõld, 0.52,45; 8. Mari Mets, 0.52,45; 9. Signe Liblikmann, 0.53,02; 10. Kadi Jääger, 0.53,50; 11. Birgit Kopti, 0.55,08; 12. Liane Adamson, 0.56,10; 13. Aigi Lamus, 0.56,50; 14. Signe Pruul, 0.59,01; 15. Kristi Kivro, 0.59,39; 16. Marit Leist,

Triatlonistid ühispildil. Foto: Erakogu

Möödunud aastal olümpiadebüüdi teinud Kaidi Kivioja Rakverest käis triatlonil sõbrannale kaasa elamas. "See oli väga muljet avaldav – nii suur võistlus ja nii palju osalejaid. Tekkis väike kadeduski, et ise võistelda ei saa," ütles Janne Eliise Kondi ergutamas käinud Kaidi Kivioja Virumaa Teatajale antud intervjuus.

Võistluste korraldajad Jaanus Valk, Urmo Väizanen ja Andri Part olid taas välja võlunud mõnusalt sooja ilma ning nende meeskond töötas laitmatult. Toremaid emotsioone jagati õhtusel *after-party*l nii osavõtjatele kui kõigile pealtvaatajatele ja pöidlahoidjatele.

1.02,17; 29. Andres Rebane, 1.04,36; 30. Aimar Türbsal, 1.11,23; 31. Aaro Kruve, DNF

Meesveteranid: 1. **Indrek Kesküla**, 0.45,21; 2. **Kalle Adrat**, 0.47,37; 3. **Aivar Põldma**, 0.48,07; 4. Kuido Kond, 0.48,51; 5. Jaanus Toiger, 0.49,12; 6. Teet Fimberg, 0.49,35; 7. Kalev Ömmik, 0.50,41; 8. Tiit Sinisalu, 0.51,46; 9. Ahto Matvejev, 0.53,39; 10. Anti Ehatamm, 0.55,57; 11. Ain Pärs, 0.56,10; 12. Hans Kruusamägi, 1.15,12; 13. Väino Stoltzen*, 0.50,49; 14. Genadi Dimitrejev*, 0.55,14

Poisid, kuni 14a: 1. **Ranno Lamus**, 0.54,48; 2. **Pärt-Pärtel Kruusamägi**,

1.04,08; 17. Grete Ojasaar, 1.20,49

Naised, vanem: 1. **Kristel Priiko**, 0.48,16; 2. **Mare Mändla**, 0.48,46; 3. **Sille Hurt**, 0.52,21; 4. Kristel Jallai, 0.54,33; 5. Sirle Aosaar, 0.55,52; 6. Maris Kõrgmäe, 1.01,07; 7. Leie Nõmmiste, 1.02,01; 8. Maie Ojasaar, 1.03,12

Tüdrukud, 15-17a: 1. **Helena Mööl**, 0.58,33; 2. **Laura Sandra Luha**, 1.05,39

Sponsorid: 1. **Mart Nael**, 0.42,46; 2. **Anneli Metsamaa**, 0.44,13; 3. **Tõnis Säkekanno**, 0.48,30; 4. Urmas Piiksoo, 0.49,57

Käesoleval aastal osales võistlustel ligi 200 paari, toimus ligi 600 starti. Erinevad hobutarvikute müüjad ja toitlustajad olid sättinud oma telgid kenasti ritta nagu laadal. Juba teist aastat püstitati võistlushobuste majutamiseks telklinnak. Sportlased sisustasid õhtuti oma aega lisaks ümberkaudsete jaanitulede külastamisele koos kohalike noortega tornlinnuse juures tantsuplatsil DJ Rauno Salumetsa poolt pakutava muusika saatel. Laupäeva õhtul lasti taevasse tore kaheminutiline ilutulestik. Ilmataat oli vihmaluukide öise avamisega mõistlik, võttes korraldajalt väljakute kastmise muret vähemaks ega seganud võistluste kulgu.

Vao Karika 2017 põhisõiduks oli sel aastal Vaosse esmakordselt üles pandud 140 cm, Prix de Aqva Spa parkuur. Vao Karikas rändas aastaks Ruila Talli. Tiit Kivisild hobusega Don-Kide saavutasid ümberhüpetel 0,78 sekundit parema aja klubikaaslase Rein Pilli, kes sõitis hobusel Alfons Ra, ees. Kolmandaks tuli Eesti Sporthobuste Kasvatajate Seltsi esindanud Hanno Ellermann koos hobusega Jacoba Stud Fumosa.

Reedesel päeval särasid võistlustules 120 cm Prix de Cavalor Baltic OÜ ja 130 cm Prix de Pariisi tuled sõitjades

27. Pandivere rattaralli võitis Vahur Valvas

30. juulil sõideti Filter Maanteekarikasarja 5. etapp, 27. Pandivere Rattaralli, mis tõi Väike-Maarjasse kokku suure hulga rattasõitjaid.

Rattaralli start ja finiš olid tänavu Väike-Maarja bussijaamas, lastesõidud toimusid Tare ja Kolde tänavatel. Seetõttu oli võistluspäeval bussijaam ajutiselt üle viidud Väike-Maarja keskvaljakule.

27. Pandivere rattaralli stardis. Foto: AeroBike

Tänavuseks võitjaks osutus **Vahur Valvas**, kes läbis 94 km pikkuse põhidistantsi ajaga 2:08.19. See teeb keskmiseks kiiruseks 43,954 km/h. Teisena ületas finišijoone sama aja saanud Kristo Enn Vaga, kolmandaks tuli kaks sekundit kaotanud Mart Ojavee.

Filter Pandivere Rattarallil ei startinud enne võistlust kokkuvõttes esikohata hoidnud **Tair Stalberg** (Sportland Bottecchia Team). Uueks üldliidriks tõusis **Kristo Prangel** (CFC Spordiklubi), kes oli tabeli ülemisel real ka pärast 2. ja 3. etappi.

46 km naiste sõidul oli kiireim üli-

võimsalt Filter Maanteekarikasarja juhtiv **Mathilde Nigul** ajaga 1:17.29 (keskmise kiirus 35,621 km/h). Sekundiga jäi maha Mae Lang ja kuue sekundiga Kristin Rõzko.

Filter Pandivere Rattaralli lõpetas 300 osavõtjat.

Lastesõitudes oli osalejaid kokku 58, neist pooled kuni 7aastased. Noorimateks sõitjateks olid seekord Derek

Ilves ning Ats ja Iti Kriit.

Laste vanemate vanuseklasside kiiremad:

N-U9: 1. Nora Uusen, 2. Lisete Treier, 3. Marta Linkgreim

M-U9: 1. Kevin Köster, 2. Georg Salupuu, 3. Marc Tristan Mets

N-U11: 1. Mairit Kaarjärv, 2. Emily Milistver, 3. Katrina Astor

M-U11: 1. Andro Kurg, 2. Tobias Nirgi, 3. Herlen Kajo

Rattaralli tulemustega saab lähemalt tutvuda: www.aerobike.ee

Kurtna külamaja juurde valmis laste rõõmuks mänguväljak

Noorte perede initsiatiivil valmis Kurtna külamaja juures asuvalle haljasalale laste mänguväljak. Mänguväljakul on kiiged, liumägi, ronimiseks kõisredel ja liivakast koos istepingiga. Mänguväljaku rajamiseks ei ole taotletud toetust fondidest ega kohalikult omavalitsuselt. Konstruksioonid ostis külaselts omavahenditest, paigaldustööd ja liivakasti ehitus teostati vabatahtliku tööna.

Mänguväljak on saanud laste poolt

sooja vastuvõtu osaliseks. Koos tegetsemisest ja mängimisest tunnevad rõõmu nii meie külades elavad kui ka suveks vanaema-vanaisa juurde tulnud lapsed.

Aitäh Hans Sepp, Kerli Tsvetkov, Kalev Õim, Kristen Miller, Rein Miller ja Priidik Preem!

Ene Preem

MTÜ Nelikand eestvedaja

Foto: Erakogu

Vao Karikas 2017

Kui maikuuks 2012. aastal Vao talli värskest kivistunud põrandaga tühjas hoones pärast talgutoid simmanit peeti, leidus hulgaliselt kahtlejaid, kas talli on üldse mõtet taastada hobuste jaoks, las jäädagi pidusaaliks. Aastad on kiirelt ja teiselt möödunud ning jaanipäeva aegu kolmel päeval peetud VAO KARIKAS 2017 oli sporthobuste takistussõidu kõvemad tegijad Eestist

ja Lätist kohale meelitanud. Nüüd ei kahtle enam keegi, et Vao tallis aetakse õiget asja ratsaspordi populariseerimiseks. Lisaks võistluste korraldamisele panustatakse pidevalt hobuste aretuse ning treeningtingimuste parendamisse, osutatakse hobuveokiga Euroopa maades hobuste transporditeenust. Lähitulevikus ehitatakse uus maneež, mis võimaldab aastaringiselt korralikes tingimustes treeninguid läbi viia. Õnneks jätkub kaasamõtlejaid ja toetajaid, et need plaanid realiseerida.

Igal aastal on võistluste korraldamise tase ning osalejate ja pealtvaatajate hulk olnud tõusvas trendis. Möödunud aastal võttis Vao tall esimest korda vastu väljakutse mitme-päevaste võistluste korraldamiseks.

Paul Argus. Foto: Ulvi Mehiste

Anette Leppik ja tema väikesekasvuline hobune Samurai's Miracle Pärna RSKst. Laupäeval võitis 135cm kõrguse Prix de UpTravel parkuuri lätlanna Laura Penele, kes sõitis hobusel Dundas V.D.M. Tabel C 125cm parkuuri Prix de IIZI Kindlustusmaakler AS parim oli Siim Sinijärv hobusega Leander Eesti Sporthobuste Kasvatajate Seltsist. Pühapäevase 125cm Prix de Terätoimituse Eesti OÜ sõidu parim oli Kertu Kletten-

berg hobusega Sam Ruila Tallist. Kõik võistlustulemused on leitavad aadressilt <https://online.equipe.com/en/competitions/20671>.

Võistluste ladusa kulgemise eest südamlilik tänu perekond Mikelsonsile ja Marika Einsteinile.

Vao Ratsaklubi tänab kõiki osalejaid, toetajaid, abilisid ja pealtvaatajaid!

Ulvi Mehiste

Väike-Maarjas võib sattuda lausa kujude maailma

Väike-Maarjas Tamsalu maanteel hakkab juba kolmandat aastat möödumisele silma üks väga eriline aiamaa.

Seal püüavad pilku karud, krokodillid, hobused, kured, luiged, konnad, koe-
rad, kassid, linnud, liblikad, inimsuurused nukud jne. Näeb puidust meisterdatud jalgratast, minivarianti kaevust ja hobuvankrist, rikkalikult

ehitud puid, erinevalt kujundatud puhkenurki, rohkesti lilli, mitmesuguseid taimi ja palju-palju muud. Loetelu sellel aiamaa muruplatsil leiduvatest kujudest ja esemetest tuleks ilmatu pikk ja kõiki ei suudakski üles lugeda.

Väga hea käsitöömeistrina tuntud Sirje Lippasaar on oma aiamaale loonud lausa võlumaailma. Osa seal välja pandud esemetest on meisterdatud, osa õmmeldud-kootud-heegeldatud, osa punutud. Suureks abiliseks Sirjele aiamaa kujundamisel on tema ema Valve, kes praegu on juba 92-aastane, aga kelle abile ja toele saab Sirje pea iga ettevõtmise juures loota.

Sel aastal lisandusid kujude sekka karu, kilpkonn, kukk, kloun ja kõhutantsija. Tulevaks suveks on plaanis karule ka kaks poega juurde meisterdada.

Küsimusele, kust niisuguse aia rajamise mõte üldse tuli, vastas Sirje, et eks see koorus välja ikka oma peast. Et riideid näiteks mitte ära visata, on ta sel moel leidnud neile tänuväärse kasutusvõimaluse. Aga taaskasutusse lähevad seal mitte ainult rõivad, vaid kõik, mida mingilgi moel annab võlu-aeda paigutada.

Inimsuuruste nukkude valmistamisega alustas Sirje tegelikult juba 1999.

Sirje Lippasaar päästekoolile valmistatud õppenukkudega 2001. aastal. Foto: Erakogu

Kuidas siis suured kujud ikkagi valmivad? Kõigepealt mõtleb Sirje kuju kavandi valmis ja joonistab selle paberile, püüdes mõelda ja tabada kujutatava väga loomupäraseid poose. Selleks kasutab ta palju pildimaterjali. Fotodelt vaadates on hea tabada just loomupärasust. Ja see on Sirjel üks tõetruude kujude valmistamise põhieeldusi.

Kuidas möödunud sellisesse rikkalikku kujude kooslusse suhtuvad? See

Pilk Sirje Lippasaare loodud kujude aeda.

aiaturk püüab pea kõigi möödumise pilke. Külastajad, kes seisma on jäänud ja lähemalt uudistama tulnud ning

Võlumaal servas sõbralikult viipav karu. Foto: 2 x Ilve Tobreluts

aia vastu sügavamat huvi tundnud, on kõik väga sümpaatsed inimesed olnud. Enamasti on uudistajatel lisaks imetluse

kusagil näinud. Südame teeb soojaks kui ka väikesed lapsed, kes aeda tulevad, puudutavad kujusid vaid õrnalt näpuotsaga, justkui tundes aukartust selle imemaa ees. Aga eks on ka selliseid möödumajaid, kelle see aiamaalapike külmaks jätab või hoopis õlgu kehita-ma paneb.

Keegi küllastajatest jättis Sirjele tänutäheks

kunstlillekimbu, keegi asetas hiljuti kaunile naisekujule stiilse MISSI-lindi, kord oli ühe laeka põhja poetatud viieeurone rahatähtki. Sirje sõnul on temalt püütud ka mõnd kuju tellida, aga Sirje on neist tellimustest kindlalt ära öelnud – aega napib ja kui mõni uus kuju valmis saab, siis on ta endale nii armas, et sellest lihtsalt ei raatsi loobuda.

Talveks paigutab Sirje kujud peamiselt oma kasvahoonesse. Tänavu lisandunud karu on päris suur ja Sirje arvas algul, et selle võiks vast tulevaks talveks aiamaale jätta, aga – karu ju magab talveund ja seetõttu tuleb talle ikka talvekorter leida.

Sirjele meeldib väga jõulupuid teha. Igal aastal teeb ta neid oma kaks-kolm tükki: viimasel ajal päästekoolile, aga ka näiteks Väike-Maarja seltsimajas on praegugi üks Sirje valmistatud uhke jõulupuud alles. Järgmisteks jõuludeks on tal juba plaan tehtud ja jõulupuude materjalgi kogutud.

Sirje on ka väga hea kroonikapidaja. Tal on rohkesti fotoalbumeid tohutu hulga piltidega, kus kajastuvad kõik tema olulisemad ettevõtmised. Pildid on varustatud allkirjade ja kuupäevadega ning ta orienteerub nendes väga hästi. Kui jutt millelegi läheb, teab ta täpselt, kust selle juurde pildimaterjali leida. Ka päästekooli tarbeks valmistatud õppenukkude kohta on tal hulk fotosid.

Lisaks albumitele on Sirjel kogutud ka muud huvitavat. Näiteks sisaldab üks kaust palju ajaleheväljalõikeid kauniste kodude kohta. Ta tunneb alati huvi, mida teised kusagil teinud on ja mõtleb sealt edasi, et leida ideid oma aia tarbeks.

Sirje kunstihuvi pärineb tegelikult juba kooliajast. Talle meeldis joonistada. Ta mäletab aga ka seda, et joonistamises pani õpetaja talle koolis alati hindeks „neli“, n-ö „karistuseks“ selle eest, et Sirje oli tihti varmas poiste eest joonistustöid ära tegema.

Kunsti- ja käsitööeeldused seostab Sirje oma emapoolse suguvõsaga. Tema vanaisa oli rätsep, sõja ajal Saksa-
samaale siirdunud tädi aga kunstnik.

Moora külas elav vend Ülo on samuti väga hea aiakujundaja. Sirje sõnul andiski ta esimesed omavalmistatud aeda sobivad kujud-esemed vennale. Hiljem hakkas mõtlema, et miks ei võiks neid hoopis oma aiamaale paigutada. Ka tema õel on ilus aed.

Ligi pool sajandit Väike-Maarjas elanud Sirje on varasemalt töötanud lasteaias, haiglas, poes, rahvamajas ja nüüd juba üle kahekümne aasta päästekoolis. Igal pool on tunda olnud Sirje head kätt ja silma. Erinevateks puhkudeks tehtud maskid, nõiariided, erinevates kostüümides ülesastumised... Esimesena meenub talle nõiakostüümis ülesastumine 1999. aastal Porkunis. Edasi tulid Väike-Maarja rahvamaa korraldatud volbriõõ pidustused ja muud üritused.

Kindlasti on paljudel meeles ka humoristide trio: Sirje Lippasaar, Valve Kanna ja Maie Blaas, kes pakkusid

paljudel pidudel rõõmsaid vahepalu toredate kostüümide ja mõnusate esinemistega. Publikut naerutava stseeniga võeti osa isegi Eesti esivõistlustest naisekandmises.

Sirje ütles, et endale tal riideid õmmelda ei meeldi, kuigi õde näiteks õmbleb. Sirje on omale õmmelnud vaid ühe soliidse harrasmehe fraki, mida kandes on ta Härmalõnga pidudel galantse kavalerina daamegi tantsitanud. Ka ema Valve õmbles endale sellise fraki, et nad saaks üheskoos meeleolukaid esinemisi korraldada.

Päästekool on Sirje panust kõrgelt tunnustanud – seoses Sisekaitseakadeemia 19. aastapäevaga 2011. aastal sai teenete eest panustamise eest Sisekaitseakadeemia arengusse akadeemia teenetemedali 2. klassi hõberisti päästekooli haldustalituse pesukorraldaja Sirje Lippasaar.

Ilve Tobreluts

Väike-Maarja raamatukogu esisel avati mälestuspink Erich Meerjale

20. juunil koguneti Väike-Maarja raamatukokku meenutama siin kolm aastakümnet raamatukogu juhatanud Erich Meerjat. Raamatukogu esisel avati mälestuspink tekstiga: Erich Meerja (07.01.1931 – 13.06.2005) – Väike-Maarja põline raamatukoguhoidja, kodu-uurija ja luuletaja.

se kultuurilukku. Sündmusel osales ja luges isa luuletusi ka Erich Meerja tütar Maie Kaja.

Raamatukogu nõukogu esimees Jutta Haasma meenutas oma tutvumist Erich Meerjaga neil aegadel, mil ta Väike-Maarjasse elama asus. Just Meerja oli tema teejuhiks Väike-Maarja kul-

Lugemis- ja kirjandushuvilised Väike Sinisalu, Ester Mäe ja Evi Kirpson Erich Meerja mälestuspingi avamispäeval. Foto: Ilve Tobreluts

Raamatukogu direktor Irma Raatma ütles mälestuspingi avamisel, et Väike-Maarja raamatukogu on juba ammu soovitud jäädvustada oma kõige teenekama juhataja Erich Meerja mälestust. Kui mõni aasta tagasi hakati Eesti eri paigus avama mälestuspinke, tekkis mõte jäädvustada sel moel ka Erich Meerja mälestust. Nüüd siis jõutigi mälestuspingi avamiseni.

Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Aare Treial meenutas, et mäletab Erich Meerjat hästi oma lapsepõlve ja kooliajast – pikk, mustas ülikonnas, valge särk ja tume lips. „See pink on austusavaldus inimesele, kes on omal ajal ja omal kombel mõjutanud väike-maarjalaste lugemishuvi ja kultuuri-väärtusi. Usun, et see pink on hea koht istumiseks, kirjanduse, kultuuri ja elu üle mõtisklemiseks,“ ütles Aare Treial.

Soliidse ja väärka pingi valmistas Sven Kesler. Pingi avamise juures laulsid Väike-Maarja lasteaias lapsed Sirje Sõnumi juhendamisel.

Pärast pingi avamist siseneti raamatukokku, kus raamatukogu 111. sünniaastapäeva kringli juures esitas Irma Raatma Erich Meerja tegevuse kohta väga huvitava ja põhjaliku ülevaate. Loeti Erich Meerja luuletusi ja meenutati tema mitmekülgset panust siinses-

tuuriloo sügavustesse. Erich Meerja tutvustas teda ka siinse kodu-uurimise raudvara Eduard Leppikuga.

Muheda moega Erich Meerja oli oma töös laialt hinnatud ja austatud. Tal on ilmunud kuus luulekogu: „Tagasivaade“ (1990), „Ilmavaatleja“ (1995), „Mäe kutse“ (1998), „Liivakella helin“ (2001), „Päevaring ja tähekiir“ (2003), „Õunapuud üle aia“ (2005). Ta avaldas arvukalt artikleid ja nupukesi kohalikest sündmustest, aga ka arvamuskogusid, olukirjeldusi. Ta on uurinud ja publitseerinud kodu- ja kultuurilugu juba 1950. aastate lõpust, kui alustas selle kogumise ja bibliografeerimisega.

Koos mõttekaaslase Ilmar Isopiga kirjutas ta estraadikuuldemängu „Rohi mitme häda vastu“, mis oli esimest korda eetris 02.05.1963. a. Režissöör Kaarel Toom; muusikaline kujundaja Arne Oit; osades niisugused Eesti teatri suurskulptorid nagu: Eino Baskin, Jüri Järvet, Alfred Rebane, Katrin Välbe, Laine Mesikäpp, Karl Kalkun, Endel Simmermann, Ants Jõgi, Astrid Lepa, Leida Aru, Ellen Tõkke, Jaanus Orgulas, Tõnu Aav, Ants Korv, Erich Jaansoo, Uno Leies. Kuuldemängu on võimalik ERR arhiivist praegugi kuulata.

Ilve Tobreluts

Müüa lõhutud küttepuid
(pikkus vastavalt soovile, erinevad puuliigid).
Müüme ka kuiva ja 3m küttepuud.

Tel 507 4553

Telli Eesti lipud, vimplid, vardad ja vardahoidjad

e-poest www.lipuvabrik.ee

Kaup kätte ühe tööpäevaga!

SKP Invest OÜ ostab metsamaad, raieõigust ja põllumaad.

Aus tehing, õiglane hind ja kohene tasumine.

Kontakt: tel 508 0065

e-post: info@skpinvest.ee

www.skpinvest.ee

Eakate suvesõit Ida-Virumaale

Kaevandusmuuseum, Aidu sõudekanal, Sini-mäed, Narva linnus, Pimeaed ja promenaad, Aleksandri kirik, vana raekoda ja uus kolledž selle kõrval, lisaks Narva-Jõesuu, Sillamäe ja Valaste juga said nähtud meie valla pensionäride poolt 13. juulil.

Niisiis suund Ida-Virumaale, Maidla mõisa, kus kohtusime meie giidi Enn Keissiga. Olime üks suur kõrv ja asusime kuulama.

Arheoloogiliste kaevamiste käigus avastati Maidla mail muinasasula koht. Eestis on kohanimed põhiliselt tulestatud mõisnike nimede järgi, Maidllas oli vastupidi. Ajalooline küla läänistati ülikule Hinkele ja tema sai küla nime järgi nimeks Maydell. Arvatakse, et jões elavate kalade järgi, sest Maydellide vapil on ka kalu kujutatud. Põhjasõjas hävinud hoone asemele ehitati 1764. aastal praegune kaunis, kõrgete punaste kelpkatustega mõisaansambel, barokkstiili üks vanimaid ja paremini säilinud näiteid Eestis. Majas tagatakse kooliharidust alates 1925. aastast. Tänu sellele on mõisahooned ja park oma kauni välimuse säilitanud. Mõisas töötab praegugi Maidla põhikool. Hea stiilitunnetusega on komplekti ehitatud spordihoone ja lasteaed. Mõisa restaureerimise käigus püüti ruumidele anda võimalikult algupärane ilme. On siiralt kahju, et me majja sisse ei saanud.

Edasi kulges tee Aidu põlevkivikarjääri. Siin asunud kolm küla hävitati kaevandamise käigus. Karjäärimetodil põlevkivi tootmine on väga töömahu-

kas. Alguses kooritakse mulla-, kruusa- ja turbakiht. Puhastatud paeikihti puuritakse augud ja lõhatakse. Paljandunud põlevkivi kihid küntakse võimsate masinatega kobedaks, laaditakse suurtele kalluritele ning mass läheb rikastamisvabrikusse. Seal eraldatakse paetükid ja aheraine. Aidus töötanud Euroopa suurim ekskavaator on ainus säilinud, see konserveeritakse ja seda plaanitakse tutvustada turismiobjektina. Tonne kaaluva kopa ees tegime grupipildi. Aidu rekultiveeritud alad metsastatakse, sinna kavatsetakse rajada ka tervise- ja suusaradu ning puhkepaiku.

Edasi suund kaunitele Sinimägedele. Nende mägede nõlvadel on toimunud Eesti ajaloo kõige ägedamad lahingud, kus koos saksa, taani, norra, hollandi ja belgia võitlejatega sõdis ka umbes 15000 Eesti leegioni meest ja tõrjusid ülekaaluka Nõukogude Armeed pealetungi. Tänu sellele jõudsid aga tuhanded eesti inimesed evakueeruda. Muuseumit me ei külastanud. Sellest on kahju.

Narva linn sügava ja kiire vooluga Narva jõe kaldal. Jõe vastaskallastel seisvad unikaalse paarina Hermanni kindlus ja Ivangorodi kindlus. Narva linnasüdame ümber on ainulaadne püstloodis seintega bastionitest kaitseüsteem. Põhjasõja ajal toimusid siin ägedad lahingud. Algul oli võidukas Rootsi kuningas Karl XII oma vägedega, aga pärast piiramist Peeter I väed. Suure tööstuskompleksi – Kreenholmi Manufaktuuri hooned seisavad

kasutamata – vana ketrusvabrik ning vana ja uus kudumisvabrik. Algul pandi seadmed tööle nelja suure vesirattaga, hiljem asendati need turbiinidega. Asustusime läbi ka Eesti suurmast sakraalehitistest – Aleksandri suuri kirikust. Sõja ajal sai kirik pommitabamuse ja torn lasti õhku. Taastamistööd käivad juba aastaid.

Keha kinnitasime Salvadore restoranis. Maitsev toit ja kohv ning väike puhkus ergutasid ja suundusime Linnus-Muuseumi. Neljast tiivast saab külastada kolme, saalides on rikkalikud väljapanekud, sise- ja põhjaõu, võimalik osta suveniire ja õpitoad külastajate tarvis. Uhke oli võlvlae ja kõrgete aken-dega rüütlite nõupidamis- ja söögisaal ning reflektoorium. Seal toimuvad praegu ka kontserdid. Kõrges tornis on seitse korrust. Ülemiselt korruselt on kindlasti kaunis vaade ümbrusele, aga nii kõrgele me ei roninud, enamusele piisas neljast korrusest. Narva linnast lahkudes meenutab Eesti ainus tankimonument Jõe forsseerimist Leningradi tankidiviisi poolt 1944. aastal. Narva-Jõesuu tee on järsu kaldega. Jõelõik on olnud ägedate lahingute tallermaa.

Narva-Jõesuu kuurorti iseloomustavad rõdude ja verandadega villad vene stiilis puipitskaunistustega. Peatusime muinasjutulise puipitskaunistusega heas korras Pantelejevi suvila juures. See seisab tühjana ja on müügis. Kohe selle kõrval on Valentina külalistemaja roosad hooned. Nägime ka kunagise uhke suursaali hoone varemeid. Nõu-

päasulaste sugukonda kuulub 69 liiki, sealhulgas salanganid.“

Mulle meeldis see, mida kunagi kirjutas Vello Vikerkaar: “Minu ema ütles alati, et kui sul midagi head öelda ei ole, siis ära ütlegi.“

Südame värinal ma siiski teen seda, kirjutan piirpääsukeste pesade lõhkumise ja pääsupoegade hukust. Juh-tunut ei saa ju olematuks, kedagi süüdistamata, vaikida, sest millalgi tuleb meil uuendada ka teine katusepool st fassaadi pool, seal on piirpääsukesed praegugi pesitsemas. Ehk siis oleme paremini varustatud teadmistega lindude elust. Valida optimaalselt parim aeg, kui pesas pole veel järglasi.

„Las jääda ükski mets lindude jaoks alles.“ Nii on lauldud ja tantsitud loodushoidvalt!

„Pääsuke teeb pesa targa talu räästa alla.“ Nii on teadustatud eestimaiselt (Helju Mikkil rahvatantsujuht).

Pääsud, nüüd juba teadlikult piirpääsukesed, on meiega ühe katuse all olnud juba aastaid. Ma ei usu, et meie seas leiduks sallimatuid nende suhtes. Mõnikord tuleb küll nende jälgi puhastada aknaklaasilt või muude. Erilist tarkust selleks ju tarvis ei lähe.

Juhtub, et leiame pesast välja kukkunud linnupoja (siiani küll haruharva).

Kaheteistkümnendat aastat meenutades

Vastuseks Ilme Seina artiklile „Minu lugemised, minu vanasõnad, ...“ k.a valla juunikuu infolehes

Lugesin viis aastat tagasi kirjutatud („Kus viga näed laita, seal tule ja aita“ ja „Pildikesi ametnikutööst“ vastavalt märtsi ja septembri infoleht 2012) suure huviga. Tajusin, et vaatasin Väike-Maarja haridus- ja kultuurimaastiku edendamise võimalusi sinisilmselt läbi roosade prillide. Aga nii nagu siis, olen ka täna arvamusel, et „rahvama- ja juures peab tegutsema kollektiivne, arvamusi koondav ja koostööd suunav

Kaevandusmuuseumil oli kopp ees, valla pensionärid selle sees.

Foto: Mare Soovik

kogudeaegse ehitusbuumi ajal rajati siia kümneid asutuste puhkekodusid, kauneim oli kindlasti põllumeeste sanatoorium. Kuurordist lahkudes jäi tee äärde dekoratiivse võraga musumänd. Kohalike noorpaaride hulgas on puu populaarne ja seda kaunistatakse linte, pargade ja muude kaunistustega.

Sillamäe – nõukogude ajal suletud linn. 1947. aastal rajati siia ülisalajane uraani rikastamise vabrik ja juurde kuuluv töölisasula. Ehitusel kasutati saksa sõjavange. Toorainena kasutati kohaliku diktüoneema kiltkivi. Töölised toodi siia mitmelt poolt Nõukogude Liidust postiaadressiga Moskva 400. Rajati uusklassitsistlikus stiilis rikkalikult kaunistatud hoonetega linn.

Ka selleks pole erilist tarkust vaja, et ta maha matta. Kui ei leia meie, leiab mõni kass.

Ehk näitab minu kalender, kas pääsudid oleks saanud päästa?

Kortermaja üldkoosolek 18. mai 2017 Päevakord:

1. Maja katus
2. Muru niitmine

Tubli töömees meie majas tutvustas oma algatust, teatades leketest, rahalisest seisust (hooldustasud), võimalusest ainult ühe katusepoole ehituse eest maksta, kes, kui palju (Eeltöö oli tehtud, ehitajalt katusetöö hinnapakkimine võetud).

Võimalik algus 1. juuni 2017 s.o 14 päeva ehituseni.

1. juuni – 30. juuni katusetöid ei ole, s.o 30 päeva

1. juuli – 25. juuli katusetöid ei ole, s.o 25 päeva

26. juuli – algavad katusetööd, on kolmapäev.

Akna taga müriseb, näen mehi, reldetõstukit (täpset nime ei tea). Meie mees on neid vastu võtmas. Jõuan õue oma peenramaale alles keskpäeva paiku. Raginaga kistakse ära tuulekastilaudu, tegutsejaid on kaks. Koju lõunale jõuab üks naabritest. Eks ta on oma aknast midagi näinud ja õue tulnud. Ma näen, et vaatab otsivalt ringi. Peale minu pole aiamaal kedagi. Ja siis ütleb naaber, et linnupesad on maas, mõned pojad on elus, mõned surnud. Kõneles

midagi kassisaagist ...

Kogun elusad karpi, matan surnud. Otsin abi! Saan abi ja toetust ühise tegutsemise näol. Ei tea, mida toiduks anda. Kärbsed näiteks pole ollagi. Kasside eest kuskile kõrgemale, sirelipõõsa otsa. Toitmist ei ole 26. juulist – 31. juulini, s.o 5 päeva, kuni tulid haldjasammudega kaks praktiliste kogemustega loodusesõpra. Milline kergendus!!!

Parim küsimus on: “Kuidas pääsupojad elavad? “ Aga seda teavad küsida vaid need, kes looga kaasas on käinud.

Täna on jälle esmaspäev, 7. august ja nädal aega toiduga, 13 päeva õnnetusest, sama palju katusepanemise päevi. Täna toidan vaid kahte, kahjuks.

Lõpuks loodusmees Hendrik Relvelt: „Rahulolu omaenese eluga. See ei ole kuidagi seotud sellega, kui palju infot või asju sul on. Küll aga on see seotud inimsuhetega ja sellega kui hästi üksikinimine tunneb ennast inimsuhete võrgustikus“.

Aitäh heade tekstide eest. Seekord viiteid ei teinud. Nimesid nimetamata, aitajatele ja küsijatele ja vastajatele TÄNU!

Heade soovide ja mõtetega

Ilme Sein

Elementaarne, Watson!

Mul meenus lugu – sõdurid marsivad ravis. Ema vaatab neid ja ütleb: „Ainult minu poeg astub õiget jalga.“

See päris lugu, millest kirjutan, on... no mis ta siis on... või mis ta kellelegi paistab? Võiks üelda, et hea küll, aga paha ka. Sellepärast valin võõraid tekste, et mitte mõne teise kombel teadjaltraiuda – see on vale või õige. Ja kui vähe teadlikult või/ja teadjad me tegelikult oleme.

Lugu. Heiki Maiberg Lapselaps küsib vanaisalt: “Seda ma tean, kus mu tarkusehammas on, kus naljahammal on, seda ma küll ei tea.” Vanaisa: „No siis sul veel tarkusehammast ei ole.“

Anekdoot Väike tüdruk küsis vanaisalt: „Kas Jumal lõi sinu?“ Vanaisa: „Jah, kullake!“ Minuti pärast küsis tüdruk täpsustava küsimuse: “Aga kas minu ka?” Vanaisa: “Jah, lapsuke!” Lapselaps jäi mõneks ajaks mõttesse, vaatas siis vanaisa ja seejärel ennast peeglis ning lausus siis: “Tead vanaisa, mulle tundub, et viimasel ajal on Jumal hakanud palju paremat tööd tegema.”

Juhtunud lugu. Heiki Raudla Viljandist Üks tuttav õpetaja näitas mulle hiljuti 6. klassi poisi kirjandi algust, millest õhkas küpse mehe elutarkust: „Minu isa on kõige tugevam ja vapram. Ta suudab ujuda üle kui tahes laia jõe, saada jagu igast metsloomast ja võidelda kõige metsikuma bandiidiga! Mu isa suudab kõike! Aga kõige sagedamini peab ta pesema nõusid ja pesu või viima välja prügi.“

„Inimloomusest.“ Lauri Vahtrre, ajaloolane „Arusaam, et inimloomus on olemas, on meisse sügavalt sisse juurdu-

Nüüd ma tean, et linnud, kes meie katuseräästa alustes pesitsesid ja pesitsevad on PIIRPÄÄSUKESED.

Saagem tuttavaks: “Piirpääsuke on pääsukesesarnane tuhmi mustjas-pruuni sulestikuga lühikese saba ja pikkade, väga kitsaste tiibadega lind pikatiivaliste seltsist. Vastupidavamaid ja kiiremaid lendajaid (40-50 m/s e 140-180 km/h). Pesitseb seltsinguna müüri-õontes, räästaalaustes ja tehispesades; vähese pesamaterjali kleebib kokku süljega; kurnas 3-4 muna. Toitub õhu-putukaist; rändlind, saabub Eestisse kevadel viimaste tulijate hulgas. Piir-

Aare Treial haridus- ja kultuuriosakonna juhtaja august 2017

Koguduste teated

Väike-Maarja koguduses

Jumalateenistused toimuvad kaks korda kuus.

Kogudust teenib hooldajaõpetajana Ralf Alasoo. Tel 5850 5772, e-post: ralf.alasoo@eelk.ee
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3 (postiaadress Jaama 2-15), 46202 Väike-Maarja, internetis: http://www.eelk.ee/vaike-maarja/. Koguduse veebil saab Facebookis liituda grupiga „Taastame Väike-Maarja kiriku!“.

Avispea koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450. Koguduse veebileht: http://avispea.edicypages.com/et Kilti osadusgruppi veab eest Riina Tali, kokkusaamine toimub igal neljapäeval kell 18.00 Kilti raamatukogus.

Simuna koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste. EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee EELK Simuna ja Juuda koguduse arvel-duskonto annetuste tarvis on: Swed-bank IBAN: EE852200001120184054.

Õpetaja kõnetunnid on laupäeviti kell 12-15, pühapäeval tund enne jumalateenistust. Kiriklike talituste ja hingehoidlike vajadustel on kokkuleppel õpetajaga võimalik kohtuda teistel aegadel.

Kalmistumeistrite kontaktandmed:

Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809
Simunas – Mirjam Kesküla, tel 524 7944

EELK Väike-Maarja koguduse annetusrarve nr Swedbankis on EE652200001120247658.

Liinemõisa OÜ VÕTAB RENDILE PÕLLUMAAD

Priidik Preem, tel 5801 6368

Pearaamat OÜ

Raamatupidamisteenus ettevõtetele, korteriühistutele, FIE-dele

Meilt korras raamatupidamine ja õigeaegne finantsaruandlus, teilt pühendumine oma ettevõtte arendamisele ja igapäevatööle.

Tel 5190 1120

e-post: taimi@pearaamat.eu

www.pearaamat.eu

Toatäis päikesekiiri,
sületäis sooje sõnu,
peotäis kauneid lilli!

Kallis TIINA ETTI!

Soovime Sulle palju õnne juubeli puhul!
Väike-Maarja lasteaia pere

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Ilve Tobreluts

Toimetuse kolleegium:

Olev Liblikmann, Krista Ustav, Ellu Moisa,
Reet Eesmäe, Hans Kruusamägi.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt

5. kuupäevaks Ilve Tobrelutsu e-posti aadressil:
ilve.tobrelutsu@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetust võib tekstide lühendada.

Toimetust ei vastuta reklaamide sisu eest.

Trükitud:

Trükikoda TRÜKIS AS,
Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.

Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.

Tiraaž 2100 eksemplari.

Väike-Maarja
Põllumeeste Seltsi

uuenenud **TALUTURG**
R, L 10-15

Väike-Maarja bussijaamas

Müügil kohalike tootjate
köögivili, piima- ja teravil-
jatooted, hoidised, mesi,
käsitöö.

Info: tel 526 0283

Väike-Maarja
Põllumeeste Seltsi
taaskasutuskeskus

Tamsalu mnt 1
on avatud
laupäeviti kell 10-13.

Info: tel 5656 4959 (Tiia)

OÜ Estest PR
OSTAB
metsa- ja põllumaad.

Info telefonidel:
504 5215; 514 5215

Müüa
kolmetoaline
mööbleeritud korter
Väike-Maarjas
Põhja tänaval.

Kontakt: tel 5648 0612

Anda üürile/müüa
mööbleeritud
ühetoaline korter
Väike-Maarjas.

Kontakt: tel 5598 0035

Anda üürile
kahetoaline
ahiküttega korter
Väike-Maarjas.

Kontakt: tel 5344 4841

Väike ekskavaatori rent

1,8 tonni, 24h 100€,
koos juhiga 20€ 1h.

Traileri rent,

kandevõime 2,5 tonni,
3h 15€ ja 24h 25€.

Pinnasetihendaja

160 kg, 20€ ööpäev.

Multilifti prügikast

25€+ auto km.

Müüa söelutud mulda –
8 eurot kant + transport

Tel 5664 9730,
helistada õhtuti

 Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Astu reipana edasi eluteel,
olgu tervist ja õnne Sul veel ja veel ...

September

96 Selma Kalapüüdjä – 4. septembril
96 Leida Raimla – 21. septembril
95 Ruti Laur – 22. septembril
93 Ermina Dikovitš – 15. septembril
89 Veera Kaldjärv – 13. septembril
89 Gerta Vesk – 22. septembril
88 Elfride Leiten – 9. septembril
88 Viktor Münter – 22. septembril
88 Erich Hunt – 28. septembril
88 Laine Konts – 30. septembril
87 Salme Beilmann – 4. septembril
87 Laine Ömmik – 30. septembril
86 Ina Naudi – 2. septembril
86 Linda Kaunis – 3. septembril
86 Linda Kirsipuu – 15. septembril
84 Ellenore Vall – 8. septembril

84 Aadu Korjas – 14. septembril
82 Emmi Alber – 25. septembril
81 Laine Ambo – 16. septembril
80 Eljo Vahtna – 4. septembril
80 Vilho Tammi – 17. septembril
80 Meinart Lukman – 25. septembril
75 Mati Kivisaar – 10. septembril
75 Eevi Kivi – 18. septembril
75 Heino Laane – 24. septembril
75 Silvia Randes – 29. septembril
70 Elve Veldi – 1. septembril
70 Mall Lõo – 7. septembril
70 Eha Vilks – 8. septembril
70 Toomas Kaasik – 8. septembril
70 Varje Reismaa – 26. septembril

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Kaks pisikest kätt pea püüdmast on päikest,
pea algamas teed kaks jalga nii väikest ...

Loore Vallimaa – 23. mail
Uku Gross – 29. mail
Kris Harlin Vilkes – 7. juunil
Kätlin Arumäe – 27. juunil
Jaan Sepp – 28. juunil
Kermo Aas – 30. juunil
Prince Adewale Falana – 4. juulil
Ines Madisson – 11. juulil
Sandra Komp – 30. juulil
Marthen Maasikas – 9. augustil
Toomas Kroll – 10. augustil

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

Mälestame

Igale meist on antud aeg –
aeg tulla, olla ja minna ...

Arno Toomeniit	30.06.1980 – 13.05.2017
Erika-Lea Metsalu	01.01.1933 – 08.06.2017
Helmi Toomsalu	20.06.1923 – 12.06.2017
Milanda Danilas	15.05.1933 – 14.06.2017
Aleksander Linus	30.01.1935 – 20.06.2017
Tiiu Otter	25.04.1952 – 25.06.2017
Rosalie Truss	08.03.1949 – 09.07.2017
Maie Tammoja	22.02.1945 – 09.07.2017
Valeri Niroda	03.02.1986 – 17.07.2017
Vladimir Svetošev	04.03.1934 – 19.07.2017
Helgi Selgmäe	16.01.1933 – 20.07.2017
Jüri Vilgota	11.05.1950 – 28.07.2017

Väike-Maarja Hooldekodu

(Ravi 1, I korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid

URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale **11. septembril kell 9.00 – 12.00.**

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel **326 1345** või **5656 4959**

Simuna spordihoones (I korrusel, osavalla ruumis)

saab tellitud tooted kätte **11. septembril kell 13.00**

Tellimiseks ja infoks helistada tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

NB! Abivahendi soovist etteteatamine vähemalt 5 tööpäeva varem!